Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 1 август, 1974 шу. • № 92 (5383). • Мах 2 кеп.

Нохч-ГIалгIайчен ший лоIамерча цIера духьаларча общества Совета Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Ерригсоюзни ший лоIамера цIера духьалара общество вIашагIъеллача денз 50 шу дизарца дувзаденна а, паччахьалкхен производственни планаш кхоачашъеча, цIераш ца ювлийтара болча профилактически балха толамаш дахарах а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота дойла НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН ШИЙ ЛОIАМЕРЧА ЦIЕРА ДУХЬАЛАРЧА ОБЩЕСТВА СОВЕТА.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретара хьалхара Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат М. УШАКОВА.

г. Грозный,

1974 шу, 29 июль.

Ерригсоюзни социалистически яхье котбаьлнараш

ХИМИКИЙ ЙОККХА КОТАЛО

Юккъьлицара дог гIоздоаккха хоам бир керттерча производственни корпусаш тIа хьалтеха йоаккача «молнеша». ТIаккха цхьанне шоллагIчунга а оалаш дIадаьржар из. Комбинатерча наха из дувцар проходнойна хьалхашка. «Хезайий шоана телеграмма. ЦIаькха а котдаьнвад вай Ерригсоюзни яхье», йоахар цар. Цига ювцар телеграмма ше маярра: «МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАККХАЧЕИ МЕХКДАЬТТА ХИМЕИ ПРОМЫШЛЕННОСТА МИНИСТЕРСТВАС, ПРОФСОЮЗА ЦК-ас ДАЬКЪАЛЛ ЮВЦ КОЛЛЕКТИВ 1974 ШЕРА ШОЛЛАГIЧА КВАРТАЛЕ ЕРРИГСОЮЗНИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬА ИТОГЕХ КАРАРА КАРА ТЕЛА ЦIЕ БАЙРАКХИ АХЧАН ПРЕМИ ЯЛАРЦА».

ХIанзара пятилетка дIайоладеннача хана денз мехка масштабашка яьккха шийтталагIа котало я из. Духхьал шин кварталe мара промышленноста Советски Союзе чIоагIа дегIаденача даькъа ше санна йолча кхьича предприятеита дIаеннац хьалхара моттиг СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски комбината химикаша.

Хала да хьалхалаттача предприяте сийле дIа ца хецаш доаттае. ХIара квартале совдаха деза толамаш, уж дахара кхоачалургйоаца торонаш я аьнна хеташ да. События йовзийташ комбината парткома секретара А. Н. Косиниа йийцача даннеша тешал ду гIулакхаца творчески отношени хилар керда толамаш дахара кхоачалургбоаца хьаст хилара.

Кхаь шеран ах шеран грозненски химикаша, производственни мощностащ дуккагIа а ца хулийташ, производствана хадданза интенсификаци ю. Пятилетка йолаеннача хана денз продукци арахецарен цунна реализаци арен боарам 25,2 процент, къахьегама овсарле 33,1 процент лакхъяьй. Планал совгIа арахецача продукцех 80 процент хьаю кхоаьчa бедалах. Пхе продукта паччахьалкхен лакхера аттестаци — дикала Знак еннай. Цу категоре этиловй спирт чIоагIдаьчуа тIехьагIа комбината ерригача продукцех 70 процент совгIа яр геттара дика хургья.

БАРХIАЗЛАГIА ДЕННА СОВГIАТ

Боккха кхаъ кхаьчар укх деношка «Грозгипронефтехим» проектни института коллективага.

Укх шера хьалхара ах шера вай мехкарча ше санна йолча организацешта юкъе доккхий къахьегама толамаш дахарах Грозненски проектировщикашта цIаькха а хьожаяьй СССР мехкдаьтта чакхдоахачеи химически промышленноста Министерствай профсоюза ЦК-ай хьалхара ахчан преми. Из деза совгIат бархIазлагIа хьожадаьд царна.

Хьалхарча ах шера планагIа института коллективо кийчъезаш хиннар 26 проект мара йоацача цо кийчъяьй 28 проект, цу даькъе цхьайола проекташ вежарашха йолча Болгарена а кийчъеш. ДуккагIйола проекташ заказчикашта ханал хьалха дIаеннай проектировщикаша. Грозненски специалистий проектех хьалъяьй Мозырски, Кременчутски, Павлодарски мехкдаьтта чакхдоаха заводаш.

Я. БУБНЕНКО.

ТРАНСПОРТНИКИЙ ГIУЛАКХАШ

СССР Лакхехьарча Совета сесс болх беча укх деношка боккха къахьегама толам баьккхар «Чечингстройтранс» объединене коллективо. ВорхI бетта план ханал хьаяха, 27 июле, кхоачашъярах рапорт делар цо. ГIишлонхой дезача денна накъаболхача объединене болхлоша толамца кхоачадеш да тIанийца социалистически деххараш а.

Ерригсоюзни социалистически яхьа шоллагIча квартала итогаш яьчул тIехьагIа объединене коллективана хьалхара моттиг а хьожаеш елар СССР промышленни гIишлошъеча Министерствай гIишлойн промстройматериалийн болхлой профсоюза ЦК-ан карара кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премин.

Социалистически яхье хьалхалатташ я объединене Н. И. Соломатин керте латтача керттерча автобазай Ш. Т. Вакуева кулгаллеча № 5 йолча гаража-филиалеи коллективаш.

«Чечингстройтранс» объединене къахьегамхоша тIагIертта къовсам лоаттабу автотранспортах пайда эцара эффективность лакхъяра, нийслагIча пятилетка дилъагIча къоастамбеча шера плани тIанийца социалистически деххараши ханал хьалха кхоачашдара тIехьа.

Я. ШАПИРО, «Чечингстройтранс» объединене начальник.

В. СКОРОВ, парткома секретарь.

В. КРУТОВ, профсоюза месткома председатель.

ХЬАЛХАЛАТТАРАШЦА НИЙСЛЕ!

ХЬАЖКIИЙ СИЛОС ЙОЛЛАШ Я

Силос йоллача доккхий толамаш доах Грозненски района «Загорский» совхоза доакъар кийчдераша. Iура денз сарралца кхашка доакъара культураш хьокхаш лел массехк агрегат. Уж дехкаш ба йоккха опыт йола механизатораш. Массазза санна социалистически яхье хьалхле лелаеш хьабоагIа коммунисташ. Къаьстта доккхий хьокхамаш доах Хасуев Мовлада. Ден нормах 140 тонн мошача хьажкIий гIаламаш хьокх цун агрегата, план 60 тонн йолча. Хьалха латтача коммуниста комбайна тIа карара кара тела цIе вымпел йоалл.

Ший новкъостех дувц доакъар кийчдеча бригада бригадира Ибраков Рамзана:

— Хьинар ца кходеш къахьеташ ба комбайнераш Вузуркаев Iабдул - Хьамид, Аваков Джамалхан, Мутуров Асланбек.

Хьайбаш дизай продуктивность лакха йолашн Iангардахара дерригa низаш оарцагIдаьха къахьегача механизатораша хIанзле ялх эзар тонн моша хьажкIаш силоса ехкай, план 15 эзар йолча. Совхоза къахьегамхоша декхар тIанийцад укх шера 20 эзар тонн силос йолла.

Доакъар кийчдераша керда метод юкъе йоалае лаьрхIад. ХьажкIаш хьокхача кхай тIа дIайолларгья силос. Цо торо хулийтаргья, хIанз кхашкара балхаш сихденна транспорт ца тоъача хана доакъар дуккагIа кийчде. ХIаьта Iай транспорт мукъа йолча хана фермашка дIатIаозаргья из.

Денгара - денга шерагIа ярж доакъар кийчдерашта юкъера социалистически яхь. Цар къовсам лоаттабу хьайбай боахама тешаме доакъара база хьаяра тIехьа.

Л. РУДСКИЙ.

СУРТА ТIА: М. Хасуева агрегат силоса хьажкIаш хьокхаш я.

Автора сурт.

КЕРДАЧА СЕЗОНА — ЛЕРТТIА КИЙЧО

Укх шера кердача сезона Нохч - ГIалгIай шекара завод ханнахьа кийчъяра чIоагIа оарцагIбаьлар завода ремонтникаш, специалисташ, кулгалхой, партийни профсоюзни организацеш. Партийни собране дийцар предприяти лерттIа кердача сезона кийчъярах дола доаш, Цига белгалдаьхар соахка нийсденна кхоачамбоацараш, укх шера завод проектни мощностага кхача езаш хилар, арахеца шекар дIадахача шерашкарчул дуккха дикагIа хилийта дезаш хилар.

Бехктокхаме декхараш да укх шера предприяте коллективана хьалхашка латтараш. Ханнахьа хьачу а нийца чакхъяккха езаш я 130 эзар тонн шекара свекла. Хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара белгалъяьхар капитальнии текущии ремонт яра чакхъяха еза мероприятеш. Цул совгIа завода болх тоабара белгалъяьккхар 16 керттера мероприяти а организационно-техически мероприяти а. Царех итт хIанзлехьа чакхъяьккхай. Къахьегама овсарле лакхъяра, мощностех пайда эцара коэффициент тоаяра керда газови насос оттаяьй заводе, къаьначоа метта керда свеклорезка оттаяьй, цхьоалагIчеи пхелагIчеи секцешкарча шнекашта метта кордаяраш оттаяьй, иштта керда жомови шнек а оттаяьй. Вакуум аппараташка зехьа йовш хинна йIовхал кIезигъяра реконструкци яьй йохаяь шекара свекла заводе хьачуухийташ йолча линена, реконструкци яь йистеяьннай вакуум фильтрашта а. Лоаьца аьлча заводе чакхдаха дезача ремонтни балхех 99 процент балхаш йистедаьннад.

Ремонтни балхаш деча къаьстта дика къахьегарца белгалбоаьннаб Темирбулатов Ширване, Укаев Султана, Маладов Асланбека кулгаллеча слесарий бригадашкара ремонтникаш, Мидаев Ахьмад керте латтача бригадера электрикаш. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 180—190 процент кхоачашъеш хьинаре къахьегаш ба уж. 15 августе ремонтни балхаш дизза чакх а даьха паччахьалкхен комиссега дIаяла лерхI цар кердача сезона кийчъяь предприяти.

Ремонтникашта карагIдийнна толамаш дика дале а царна чIоагIа Iаткъаш цхьадола кхоачамбоацараш а нийсденнад. Завода цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг а йоаккхаш предприяте керттерча корпуса дика ремонт яьй ремонтникаша - гIишлонхоша, хIаьта каст-каста делхаш дола догIа хийцца тховнах чуухаш да, цу гIулакхо даь балхаш довзаргдоацаш сурт оттаду. Иштта хий чуухаш я склада помещенеш, талхаш латт пенаш, тховнаш. Кийча продукци чулаттача, кхыметтел фо. тIоадал ца ловча шекара хий чуухаргдолаш беха ба тхов. Массехк шу да битума тхона наряд ца лу, тхона ремонт ца ю. Цхьа бутт бэьлча сезон дIайолалургья, цу гIулакха сихха новкъостал эш заводчанашта.

Н. ПЛЫНИНА, Нохч - ГIалгIай шекар доаккхача завода партбюро секретарь.

ЯЛАТ ЧУЭЦАШ БА ШАЬЛАХОЙ

Мишта лел Шалински района боахамашка ялат чуэцилга? Мишта пайда эц техниках?

Куйбышева цIерагIа колхоз. 2000 гектара тIа кхеяьй укхаза лаьтта леладераша гурахьа йийна культураш. Царех 1850 гектар кIа да. Ялат чуэцара болх дика дIаболабир укхаза. Йолаш йолча 9-нех 8 комбайн тхо цига хиннача дийнахьа болх беш яр. Урхеши мухалеши йолча дIадийна хиларца комбайнерашта хало да ялат чуэца. Цхьабакъда цу тайпарча моттигашкара ялат духхьешха чуэцаш бац комбайнераш Исраилов Мата, Хусаинов Анас, Алиев Замрудди, Эндиев Эчи.

Колхоза председатель Багашев Хадид, парткома секретарь Айдамиров Муса, керттера агроном Визирханов Алимпаша даим кхай тIа ба, шоашкара мел доагIар ду цар ялат сихагIа чуийца даккхара. Кхай тIа болх берашта баз бIайха кхача кийчбу. Комбайнерашта юкъе вIаштIехьъяьккхай социалистически яхь.

Ялат чуийца даьннача кхай тIара ча сихха хьа а гулдеш кепаш ю. Из болх дика бу Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаеча Муртаев Нажмудде. Ший дийнахьара нормаш цо кхоачашъю 130—140 процент. Цул тIехьагIа чан кепаш аргIаш деш вIашкатох.

Хета тарлу, дерригa хIама вIаштIехьа да аьнна. Иштта дац из. Шин трактора тIехьайийза лафеташ герметизаци янза яр. Из яь яцар аьнна кхы дукха сагота болаш трактористаш Магомадов Вахиди Джабраилов Iаддал-Вахьиди бацар. Ялат Iоухаргдац йоахар цар. Цох теша хала да.

Укхаза кхай тIа соцайир оаха гонтIа кхоачаш латта «СК-4» яха комбайн. Комбайнераца Ахмадов Лабайца цхьана хьож тхо машинага. Кхоачамбоацараш гучадоал: 30—40 сантиметр хиллал къоарг йоал ялат хьачудоагIача кожухах, дIакъовланза я барабана люкаш. Кхетадеш ма дий, иштта болх беча комбайно мел ялат доадергда.

Ялат чуэцара балхаш сихдаьд XX-ча партсъезда цIерагIча колхозе а. 750 гектарах ах совгIа дола ялат чуийца даьннад. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара йоал 24 центнер. Еррига а 6 комбайн ха зехьа ца йоаеш болх беш я. Ялат чуэца болабеннача хьалхарча деношке денз социалистически яхье хьалхле лелаеш ба опыт йола комбайнераш Эльдаров Ахьяд, Джамуев Ламсолта, Ахмедов Мохьмад-Салах, кхыбараш.

Комбайнашта тIеххьа ча хьагулдеш кхай йисте цох аргIаш деш я лаьрхIа цу гIулакха вIашагIъелла бригада. Чах мукъадаьха лаьтташ сихха оах. Цу тIа дIаюв силоса лаьрхIа хьажкIаш. ХIанзле а уж дIайийнай 80 гектара тIа.

Тхо хилар Ленина цIерагIча колхоза кхашка а. 820 гектарах нонагIа дола ялат чуийца баьннаб цига. ХIара гектара тIара юкъера чудахьа ялат 20 центнер да. 5 комбайнах цаI еха латтар. Хеталора юхейиса 4 комбайн мукъагIа колхоза керттерча инженерен механикен бIарга Iунала кIал хургья аьнна. ГонтIа кхоаччача сеца латтар «СК-4» яха комбайн. Къонача комбайнера Ахмедов Шарифа йоахар, вал кагбенна сеца латт со. Укхаза гуш вацар е механик а, е колхоза керттера инженер Тимаев Сайд-Хьасан а. ХьайоагIаш «техничка» а яцар. Кхы цхьаккха саг гуча а ца ваьнна, ший комбайнаца колхоза центральни мастерске дIавахар къона механизатор. ХIаьта из массехк километр гаьна улл ялата кха долчара. Мел дукха пайдане ха яйра, мел ялат дисар цу юкъа чу ца эцаш. Цу гIулакха эггара хьалха бехке вар колхоза керттера инженер С.-Х. Тимаев ва. Цхьанна а тайпара тIахьожам лоаттабац цо ялат чуэцача техникана.

«Предгорный» совхоз. 680 гектара тIа кIа кхедаьд укхаза. ДуккагIдола кIа чуийцад. Укх деношка дерригa ялат чуийца баргба цига. Хьувкъам во бац, из сихен цIенеи чуэцара мел эшаш дола хьалаш вIаштIехьдаьхад совхоза кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша. Массехк дийнахьа вIаштта яхье хьалхара моттигаш лелаеш къахьегаш ба говза комбайнераш Умхаев Ваха, Эскирханов Iаьла. Саламханов Ширвани. Царех цхьаккха а вац дийнахьа 18—20 бункер ялатах хьал ца юаш.

Комбайнашта кIалхара ялат дIаозача белгалбаьнна къахьегаш ба Д. Танакаев, С. Исмаилов, Л. Элсултанов. Царех хIаране 7—8 рейс ю дийнахьа.

Сихдаьд укхаза лаьтташ чах мукъадоахилга, аргIаш деш ча вIашкатохилга. Цу балхах дика лоархIабу Т. Османева К. Алиеви.

В. БАСНАКАЕВ — Шалински районе гIолла вола юртбоахама продукташ хьанийрген цар дикаллен хьожа госинспектор;

А. БАРЗАНУКАЕВ — «Знамя коммунизма» яхача шалински районни газета болхло.

Ялат чуэцаш да

Укх тIеххьарча деношка 1554 тонн ялат чуденад Сунженски района боахамаша. Царца социалистически яхь лелаеча Грозненски района боахамаша цу юкъа 450 тонн мара денадац.

Иштта сухалбе дезаш я кхыйола районаш а. Ялат чуэцара балхаш чакхдовлаш латт. Шелковскойи Наурскийи районий хьалха латтача боахамашка ялат аьрда даьннад.

Ялат хлебоприемни пункташка дIателилга сихдаьд урус-мартановски боахамаша, цхьабакъда назрановски боахамаш хIанз а цхьан метте латт: 301 тонн мара чуденадац цар ялат тIеххьарча шин дийнахь.

Республике бIарчча дIалаьрхIача укх тIеххьарча деношка ялх эзар совгIа тонн ялат элеваторе дIакхачийтад.

МАЗ марках йола машинаш

Дунен 50 мехка болх беш я хIанз Мински автозаводо арахийца 30 эзар автомобиль. Царех 10 эзар совгIа яр МАЗ-500 яхача марках я. Цу классах йолча доазол дехьарча грузовикел дуккха дикагIа я уж. Сахьата цар 85 километр никъ бу, 8,5 тонн мухь дIахьу. Гидравлически амортизатораша дукха хьал-Iай еттийтац машина. Рулевой механизмана гидравлически усилитель оттаяьй. Iохайна вагIа моттиг лакхъе а лохъе а йиш йолаш я. Кабина чу кIезига хьахоз моторо ду тата, из Iай йIоахъю, аьхки вентиляци ю. Цу чу я аьттув бола Iовужа моттиг. Капитальни ремонт ца еш хьалха йоаккхаш хинначул шозза дуккагIа ха йоаккх машино. 200—220 эзар километр никъ бича мара капитальни ремонт е езаш цунна хIанз. Автомобила керттерча агрегатий ларда тIа конструкторий коллективо хьаяьй тайп-тайпарча гIулакхашта лаьрхIа йола универсальнии специализированнии самосвалаш. Технически проблемаш къестаеча керда хIамаш карагIдувларах изобретенейи открытейи гIулакхашта йолча Паччахьалкхен комитето конструкторашта 17 авторски свидетельство еннай. 1970 шера автозаводний йоккхача группана Iилман техникаи даькъера СССР Паччахьалкхен преми еннай.

МАЗ-500 яхача марках йола автомобилаш арахеца йолаяро мехка халкъа боахама 40 миллион сом совгIа пайда бир. Низ бола уж керда машинаш арахеца йолаялехьа предприятена реконструкци е йийзар. Хьалйир керда цехаш, машинаш вIашагIъехкеи царна тохкамаш дуи корпусаш. Царех шоллагIча корпусе оттаяьй 250 метр йIаьха йола конвейер. Цу тIа тайп-тайпарча марках йола машинаш вIашагIъехка йиш я. Цехашка болх беш я кхо бIаь гаргга механизированни поточни линн. 150 операцена тIахьожам лоаттабу автоматаша. Цу гIулакхо кIезигагIа хулийт брак, кхоюха. Заводе болх бе йолаялийтай производствана доал деча автоматизированни система хьалхара аргIа.

КарагIдаьнначох кхоачамбаь Iе лаьрхIа бац мински автомобилаш ераш. 1971 шера денз беза мухь дIакхухьа автопоездаш арахеца болабеннаб уж. Цу серех хьалхаръяр — ткъо тонн дIакхухьаш йола МАЗ-504В-5205 вай мехка наькъашка болх беш я. Кхычарна, цул а низболашагIчарна хIанз тохкамаш деш латт. ДIадаха шу чакхдоалаш яхе автопоездах латтача колонна пхийтт республика наькъашка гIолла чакхъяьлар.

Кастта уж автопоездаш а серийно арахеца йолаергья. ХIаьта автозаводаш керда декхараш кхоачашдеш ба. Шин соан кхо соан йола беза мухь дIакхухьаргбола автомобилаш Экономически ВIашн Новкъостал дара Совета мехкашцачленашца цхьана арахецара кийчо еш ба уж.

Игорь ОСИНСКИЙ, АПН корреспондент.

СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

Советски правительства лерхI Кипра хьакъехьа шийна хетар цIаькха а хоадам боллаш дIахьедайза даргдоацаш. Из делга цунгара дIадех гречески тIема режимо а из хьалхакхоабараша гIодаро а паччахьалкхе — Кипр Республика, ший лоIамен кортамукъен ца хилийтара тIатесса кхерам дIабаланза хиларо. Кипра кхела кхы кIезигагIа кхераме доацача хьала тIа доалаш латт гIулакх. Iалаьмате ира латт ший лоIамера суверенни паччахьалкхе — ВIашагIкхийттача Къаьмий Организаце член хиларен ца хиларен дош.

Духхьал тIемаца Кипра кортамукъале дIаяккха гIийрта низаш хIанз гIерт кIалгIолла тийша болх лелабарца шоашта хьалха дага лаьттар чакхдаккха. НАТО цхьадола гIозараш гIерт эхь дайна шоай Средиземни форда Малхбовленера тIема - стратегически доазонош чIоагIдар духьа Кипр шуй лоIаме паччахьалкхе хиларен цун доазув бIарчча хиларен гIулакх доккхара - эцара хьала тIа даккха. Боккъонца аьлча уж гIерт мохк бийкъача, эггара кIалдисача а из бекъара дола хьалаш кийчдаьча хьалхашка дуне оттаде. Цунца цхьана уж кийча ба шоашта хетача тайпарен цун овлан тIарча вахара хвашташта духьали кипроки халкъа кхоане къоастае.

Цудухьа къаьстта кхетош да, укх шера 20-ча июлера Кхерамзлен Совета резолюце керттера положенеш хIанззалца вахаре чакх хIана яьхаяц.

Кхерамзлен Совета соцам тIа да Iалаьмате сиха кхыча мехкий интервенци соцаелген, тIехьа ца доаккхаш кхыча мехкий тIема низаш дIаарадоахилген, царна юкъе Кипра президента Макариоса арайоаккхилга дIадийха персонал а йолаш. ХIаьта а тIема мятеж гIоттаяь гречески тIемахой хIанззалца гIайран тIара дIабаьхабац. Кипрера кхыча мехкашкара герзашца кийчдаь низаш ара-м тийшша а дахац, уж кхы а совдоахаш латт. Кхето хала дац, иштта гIулакх ирденнача хьалашка хIанззехьа а низаш дари нах боабари тIаоттадаьча Кипре бахача наха мел йоккха доакъазал яхьаргья цу дерригне.

Кхерамзлен Совета соцамо лерхI Кипрера конституцех йола паччахьалкхе юхаметтаоттаелга. ХIаьта а, марионеточни «паччахьа» Самсон политически аренера дIаваьккха воллашехьа боккъонцара Iаьдала мукъ, духхьала Кипра «энозис» оалаш йола аннексми яра тIехьа латташ болча мятежникий бе боалл.

Макариос керте волча законах йолча правительства ший Iаьдал дизза леладе йиш хургйола хьалаш хIанз а доацаш да. Кипрски халкъа чурча гIулакхашта эшни юкъегIертилга.

дIахохьош да. Бакъдар аьлча, гIулакх гIайре дIалацар дIачIоагIдеи из доакъошта екъен гIерташ да. Из дерригача дунена гушшехьа хулаш а латт.

Иштара хьал дIахо ла йиш йолаш дац. Ма могга сихагIа соцаде деза Кипр Республика ший лоIамехьа, суверенни, бIарчча хилара чугIертилга. Советски Союз ший оагIорахьара дIахо а из чакхдоаккхаш хургья. Советски Союза позици иштта хилара цхьанне а цIаккха а шеко хила ягIац.

Хабарах доацаш, боккъонца Кипр лоIаме паччахьалкхе хилийтара тIехьа латта ерригa паччахьалкхенаш декхарийла я цу гIулакха мел эшар де. Хьалхарча аргIап декхар да йиззан сихен укх шера 20-ча июлера Кхерамзлен Совета резолюци кхоачашъелга.

Юхаметтаоттаде деза гречески военщина агресси хилалехьа санна Кипр суверенни паччахьалкхе хургйола хьал, Iалаьмате сиха соцаде деза Кипра чурча гIулакхашта моллагIча а тайпара арахьара юкъегIертилга, гIайрен тIара дIаарадаха деза кхыча мехкий дерригa эскараш.

Кипрски халкъа — грекашта а туркашта а — Iалашъяь хила еза машарен сатемен хьалашка ший гIулакхаш, ший юкъарча даьхен — суверенни йолча Кипр Республика кхела дешаш ше къоасторгдола цхьанне дIаякха йиш йоаца бокъо.

Цо, цхьаккха шеко йоацаш, дIадех массанахьа а дунен халкъашта юкъе Кипрски дош дувцача, цу юкъе Женеве Англи, Греци, Турци вIашагIкхийттача а тIехь, законах йолча Кипра правительства викалаша дакъа лоацилга. Советски Союз чIоагIгIа цу гIехьа латт. Кипрски халкъа хьашташка хьежжа доацача соцамаша алкха дIахо хьал-ирдаларга, кердача къовсамашка, кхоачаде тарлу гIулакх.

ЦIенхаштта бехктокхам тIабож Кхерамзлен Совета а. Ше тIанийца соцамаш кхоачаш дайта доагIа цо. Кхерамзлен Совето шийна тIадилла гIулакх дизза кхоачашдара тIехьа хургья Советски правительство.

Принципиальни оагIоний ларда тIа да Советски Союз Кипр ший лоIаме, суверенни, цхьаннех дIакхетанза йолча паччахьалкхен статут йола республика хилийтара тIехьа латтилга. Из хьадоагIа советски арахьарча политика чулоацамгара — тIалатар юхатохара, зIамигача а доккхача а дерригача халкъий законах йола бокъонаш лораяра политикагара, машарен дунен халкъашта юкъера кхохкам лаьгIбарен политикагара. Кипр ший лоIаме хилар, цу районе машари кхерамзлен Iалашъелга дезаш мел вар. Советски Союзо кхетоши цхьана гIулакхаш лелоши хургва.

КОММУНИСТЕХ ДОЛА ДУВЦАРАШ

ХЬИНАР ДОЛА САГ

Гаьнаш Iочусеттаеш детаб Iажаш, кхораш, хьачаш... Вацьалиа бIарахьежа безам боагIа царна.

Аз ювцар я Ленински районна «Родина» совхоза бешамаш. Доккха беркат даьннад царех Грозне бахача наха. КIезига биабаш цар цу бешамашкара баьккха тайп-тайпара сом.

Дог цIена, хьаьнала, боча дIадеттача болхлой кулгаша хьаьнйй, тоаьйй уж бешамаш...

Молхаш тохаш воалл цхьа саг.

— Из дIаравар ва-хх аз хьога виййа Чеснов Юрий Дмитриевич, — йоах совхоза парткома секретара Солянников Василий Георгиевича, цунгахьа кулг дIа а хьекха.

Василий Георгиевич цох дувцаш латташе а тхо долча хьатIакхаьчар «ДТ-75» яха трактор. Тхо бIарга а дайна, хьатIавера лаккхача, диткъача детIара дикка кIайвенна къонаха. Цига эггара хьалхя вайзар сона Чеснов. Дахар - денаь дувцаш Юрий Дмитриевича хьоадир трактор тIа болх бе волавалалехь ше леладаьраш.

— Къона волаш хье хиланза йола моттигаш, ца бовза нах бовза дог доагIар, — аьлар цо. — Цу безамо дIаккхувлаш аз а дукха го баьккхаб. Со болх беш а вахаш а хиннав Тбилисе, Къилбаседа ХIирийче, кхычахьа. Дукхача шерашка вай республике мехкдаьтта доаккхача къахьийгад. Цхьаннахьа сина сатем корабаьIацар сона. Массаза а цхьа хIама эшаш санна хетар. ТIехь-тIехьа дукхагIа се ваьча, сай бера ха дIаяхача моттиго тIаузавора со. Ахархочун воI ма вий со. Из дарий а хац ха дIа ме йода совбоалар латтанцара безам. Иштта нийсвелар со укхаза. Ткъо шу совгIа ха я аз трактора тIа болх бу, дуккхача хана дейз вовзаш волча саго санна безаме а хьакхашта а дора ший къамаьл Чеснова.

Цхьанне вовзийта веце а ховргдар хьона из къахьега саг волга цун минхой малхой йоагаь хобаяь юхь, балха кулгаш бIаргадайча.

— Лелаеш а хьожаш а халагIа я цунгара трактор, дувцар Солянникова. Цу тайпарча тракторашта из санна дика регулировка е ховш саг вац тха совхозе.

Йоккхий я Чеснова бешамаш, —160 гектар совгIа. Царна Iай а аьхки а гIулакх деш хул коммунист Чеснов ший новкъостаца Мондажи Дмитрий Дмитриевичаца. Ший лерхI цо бешара хIара га цунна фу эш хов. Цудухьа цун бешамаш дика а я.

Духхьал ший участок, ше болх беш йола моттиг дика хилча кхыча хIаман бала боацарех вац Юрий Дмитриевич. Ший низ мел кхоач шийгара обществага хIама дукхагIа дIакхачийта гIерт из. Иштта я коммуниста оамал! Цкъа ший бешамашта лоаллаха баьцадараш кхедеча трактористаш тоъац аьнна хезар цунна.

Дукха уйла йир Юрий Дмитриевича цу деша. Из дагадаьлар шийца болх беш волча новкъостаца Мондажеца. Бешамашка болх баьчул тIехьагIа шоай юхеюсача ханага а хьежа, цар лаьрхIар лоалахопта новкъостал де. Шоаш лаьрхIар дIахайтар совхоза директорга Советски Союза Турпалга Крутовгеи парткома секретарага Солянниковгеи. Цу гIулакха уж шинъ чIоагIа раьза хилар. Иштта хьайица, Чесновеи Мондажеи хIанз лелаеш я баьцадараш кхедеча лаьтта 30 гектар.

Оасарах цIена, дика хьийкъа я цар кабуц, помидораш, кхыяраш. Царна дизза доал даьл, ди а бийса а ца къовсаш къахьийгад. Дега тоам бу цар кхашкарча беркато.

Цу тайппара, сомий бешамашта гIулакх деш йолча звенон звеньевой Юрий Дмитриевича ший новкъостаица цхьана дика хьажа кхув баьцадаарий кхашка а.

Совхозе шийна йола оатто ца лехаш дукхача шерашка болх беш доккха сий даьннад Чеснова коллектива юкъе, из юрта бахача наха лоархIаш а везаш а ва. Массаза а хIана яц аьнна хул цун цIи, портрет совхоза Сийлен доска тIа.

Парте, советски халкъа вахаре хула цхьаккха а лоархIаме событи къахьегама толамашца белгал ца йоаккхаш дIаяхийтац коммуниста Чеснова.

Иштта хилар дукха ха йоацаш СССР Лакхехьара Советхоржача хана а. ХIаьта вай сийлахь воккха баьчча Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дуваш доккхий производствени толамаш дахарах «За доблестный труд» яха медаль елар цунна. Дукха я Юрий Дмитриевичага сийлен грамоташ, цунна дуккхаза а бариалаш кхайкадаьд совхоза администраце. ХIаьта соахка туристически путевка енна вежарашха йолча Болгаре ваха хиннав из.

Пятилетка дIадахача, хоадамбеча шера лаьцача яхье доккхий толамаш дахарах цунна елар «1973 шера социалистически яхьэ котваьннар» яха значок. Из коммунистически къахьегама ударник ва.

Сомий бешамашкеи баьцадаарий кхашкеи дукха болх бешие а Чеснова ха корайоагIа совхоза общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лаца а. Ше цеховой партбюро член хиларах тарра цо ший ханнахьа а дизза а кхоачашду партийни организаце шийна тIадилла моллагIа гIулакх. Агитатор волча Юрий Дмитревича боккха кхетама болх бу шоай коллектива членашта юкъе.

Рузкъан кхом бар, хIаман хьурмат дар ший цIийх доаллаш ва Чеснов. Цун бIарг кхоач массанахьа а. Ше халкъа тIахьожама группа председатель хиларах тарра цо фе лораду социалистически рузкъа.

Чеснов дувцаш дар дизза хургдацар дезала да хиларах тарра цунах массехк доаш ца аьлча.

Шоай бераш унахцIена хьалкхедарал, дика IалашдаралсовгIа, вай советски обществадан нанеи декхарийла ду царга дешийта, царна къахьегам дукха безаргбола уйла чуйоссае, коммунистически кхетам бала. Из декхар дизза кхоачашду Юрий Дмитриевича. Цун цхьа йоI Людмила дийша яьнна лаборантка я, хIаьта зIамагIъар — Оля деша ягIа. Шаккхе а комсомолкаш а я.

Хьинар дола къахьегамхо, общественник, дезала дика да ва коммунист Юрий Дмитриевич Чеснов.

Ю. ЮСУПОВ.

ДОЛАКОАРА АГИТБРИГАДА

Шиъа саг чувоагIаш я МагIалбика района Долакоарча районни культура ЦIен агитбригада. Районе мелла республике а вахагIарех лоархIаш я из. Агитбригада дIа мел кхаьчача, дега салоIам хулаш тIаэц юртбоахама къахьегамхоша.

Тайп-тайпара вахара наькъаш, болх бу моттигаш йолаш ба агитбригада доакъашхой, цхьабакъа уж беррагаш а вIашагIтох искусство дукхаезаро.

Юртарча школе хьехархочун болх беш я солист Энгиноева Лейла. Гороно секретарь я Бельтоева Роза. Массанахьа лакха мах бу къонача мехкараша оалача иллей, локхача ашарий.

Бригадашка, фермашка болх бераш боккха салоIам хул культпросветучилище дешаш волча Гандалоев Хьамсуреи юртарча электромонтера Чинхоеи Мустафайн кадайча халхарашка хьежача.

Агитбригада берригача балха юкъе хьинаре дакъа лоацаш ба СоагIапчарча культура ЦIен художественни кулгалхо Мержоева Фона, Кердача Редантерча клуба художественни кулгалхо Маркварт Рима, № 4 йолча совхоза культура ЦIен художественни кулгалхо Кузьгова Лариса.

Агитбригада болх тоабеш дукха къахьег районни культура ЦIен хормейстера Суганова Риммас, концертмейстера Додов Ахьмада, инструктора Бехоева Зинас.

Агитбригадаца цхьана каст-каста кхашка, фермашка хул культура ЦIагIа Iомалуш долча берий халхараш ду группа а. Совхозайи колхозеи болхлошта къаьстта чIоагIа салоIам хул къонача артистий Батыжев Вахий, Умаров Хвамида, Картоев Халида, Алероев Салмана, Узиева Лемкай, Чабиева Сахрата, Умарова Валяй, Энгиноева Зинай халхарашка хьожаш.

ХIара аргIанарча концертага лаьрхIа массе а оагIорахьа кийчо ю агитбригада доакъашхоша. Укхаза къаьстта боккхача лоархIаме да бригадашка а фермашка а социалистически яхье хьалхле лелаерашш тIехьабусараши къоастабелга. Цар дика хьокхамаш а балхацара кхоачамбоацараш а массанега дIадоввийт агитбригада довкъашхоша, уж шоай художественни самодеятельноста юкъе а дихье.

Масала, «Ингушский» совхоза комбайнера Гетагажев Хьажбикара ялат чуэцача дийнахьара балха норма кхоачашъяьй 250 процент. Цун хьокхамаш дIа а довзийта, цунна хетадаь «Псадахера халхар» дир берий халхарий группа. ХIаьта ялат чуэцача ши норма кхоачашъяьча Эрсиноев Юсена хетадаь «Са хьамсара вар» яха илли аьлар. Иштта беламе байташца цар дIадоввийт балха тIара кхоачамбоацараш, массанена хьалхашка бегбоах шоай декхараш кхоечаш ца дераш, балха дисциплина телхаераш, мекъабераш.

Цуя совгIа агитбригадаца хул политинформатор. Художественни самодеятельноста концерт дIадоладалалехьа лоархIамеча деша хьакъехьа къамаьл ду цо гулбеннараштa. Масала, политинформатора ВЛКСМ горкома шоллагIча секретара Шестопалова Лидас бригадашка даь къамаьл комсомола В. И. Ленина цIи енна 50 шу дизара хетадаь дар. ХIаьта Долакоарча библиотека заведующе Дзаилукоева Новсата, цу библиотека дешара зала заведующе Алероева Мадинас даь къамаьлаш дар Америка ВIашагIкхийттача Штатий президент вай мехка вар а, КПСС ЦК Генеральни секретараца Л. И. Брежневаца, СССР Лакхехьарча Совета Президиума председателаца Н. В. Подгорнеца, СССР Министрий Совета председателаца А. Н. Косыгинца из вIашагIкхетара, цига цар къоастадаьча дунен тIа машар чIоагIбарен, шин мехка юкъера цхьан леладу гIулакхаш шердарен хьакъехьа барт вIаштIехьбалара хетадаь.

Практически е боахана деша хьакъехьара политинформатора къамаьл чаккдаьлча дIадолалу художественни самодеятельноста концерт. Цу юкъе да нохчий, гIалгIай, эрсий, кхыча къамий иллеш, ашараш, халхараш, беламе дувцараш.

Библиотекараша, культура цIен инструктора гIо ду бригадашка, фермашка «Къахьегама листокаш» арахеца. Масала, агитбригада доакъашхоша уж арахийцай «Ингушский» совхоза баьцадаараш кхедеча бригаде керттерча чьатта, «Кавказ» колхоза баьцадаараш кхедеча бригаде, кхыча моттигашка.

— Цу тайпара агитбригада болх вIаштIехьбаккхаро гIо ду, — йоах культура ЦIен заведующе Энгиноев Султана, — къахьегамхоша культурно салоIилга Iалашде, шоалагIа-дале, нака юкъе беш бола кхетама болх тоабе, кхоалагIа-дале социалистически яхье карагIдаьннари кхоачаш ца деш дисари массанена дIадовзийта, моттигашкара гойтара агитаци тоаен наха юкъе художественни литература доаржаден.

Культурни балха юкъе йоккха моттиг дIалоац интернациональни а патриотически а кхетам лаккбара хьакъехьарча дешаша. Культура ЦIен концертни группа хьинаре дакъа лоацаш хилар вежарашха йолча кхаь республика — Нохч-ГIалгIай, Чесий-Балкхарой, Къилбаседа-ХIирий — городашка МагIалбике, Тереке, Моздоке гIолла хиннача автомотопробегe. Цига исторически моттигашка хилар, вай Даьхен хоттамукъале баьнна байнарий чурташ тIа зизаш дехкар.

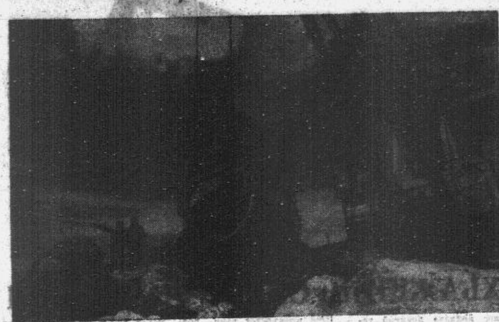
ДоттагIлеи концерт яйна Къилбаседа - ХIарийче, Боткъий - Юрта, Моздоке, хIаьта иштта кхаь а Къоаскане баха кийчлуш ба агитбригада доакъашхой.

ХIанз аргIанара керда программа а кийчъяь районерча бсахамий бригадашкеи фермашкеи концерташ гойташ, кхыбола кхетама болх чаккбоаккхаш ба агитбригада доакъашхой.

— Укх тIехьарча хана белггала гоабеннаб Долакоарча культура ЦIен а цув агитбригада а болх, — йоах «Ингушский» совхоза директора А. О. Гетагажева. — Цар дукха новкъостал ду тхона болхлошта культурно салоIилга вIаштIехьдоаккхаш а, хIаьта иштта социалистически яхь йоаржае а.

Из бакъдолга гойт 28 июле Грозне хиннача республика агитбригадашка хьажаре дика толамаш дахаро а. Жюре эггара толашагIчарна юкъе лаьрхIар Долакоарча агитбригада художественни коллектив.

А. БАСИЕВ.

Кемеровски область. Ханал хьалха кхоачашдаьд шера планал совгIа кIор баккхара дола социалистически декхараш кузбассерча «Кедровски» разреза горнякаша. Ах шера Сибаре-гIарча, Казахстанерча, Уралерча предприятеешта планал совгIа 34 эзар тонн кIор дIабахьийтаб цар.

Разрезе хIара шера шерду кIор боаккхача майдай доазонаш. ЙислагIа пятилетка чаккйолаш дийнахь-буc боаккха кIор 11 эзар тонн хургба укхаза.

СУРТА ТIА: кIора тIоанашта тIера лаьтта дIадаккха «Кедровски» разреза шоллагIча участке енай «ЭКГ-4у» яха экскаватор.

А. КУЗЯРИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Кердачох пайда а эцаш

Грозненски СССР 50 шу дизара цIерагIча химкомбината коллективо толамца чаккдаькхар пятилетка кхоалагIа хоадамбеш дола шу. Иштта дика къахьег коллективо укх шера а.

Продукци арахеларен из маьлал яккхаран ялх бетта план ханал пхи ди хьалха кхоачашъяьй. Арахеца продукци алсамъяккхаьа пхе шера тIанийна декхараш хIанале 10 процент тIехкхоачашдаьд.

ТIехкхоачашъяьй керттера продукци арахецар лаккдара йола план а тIанийца декхараш а: фенол — 12,3 процент (декхарех — 8,2 процент), синтетически этиловы спирт — 10,1 процент (декхарех — 8,7 процент), полиэтилен — 4,2 процент (декхарех — 1,2 процент.

Комбината коллективо тIанийцад къахьегама овсарле планагIа йоагIачул 0,5 процент лакхе, 1974 шера контрольни цифраца нийсдича — 5,2 процент лакхъеннай.

Производства боарам лакхбарен, щекински метод производствана юкъеяхьари бахьан долаш планагIа лайрхIачул 2,9 процент, хIаьта пятилетка укх шера планагIа йоагIачул 7,9 процент лакхъеннай къахьегама овсарле.

Продукци дикагIа арахецара дукха мероприятеш чаккхъяьхай. Технически ацетона паччахьалкхен Дикала Знак йоагIаш хьожаьалга бакъдаьл, лакхагIа йола оценка ялара кийчо еш я фенол, паччахьалкхен Дикала Знак еннай синтетически этиловы спирта.

Хьалхарча ах шера дикала ЗнакагIа арахийцад тIанийцача декхарех 90 процент арахеца дезача 99,3 процент фенол, 70 процент арахеца дезача 78,5 процент ацетон, 100 процент арахеца дезача 100 процент арахийцар альфаметилстирол.

ТIанийцача декхарел шозза дукхагIа арахийцад полиэтилен. Хьалхарча ах шера производства технологи тоаяри энергоресурсашта кхомбари бахьан долаш планагIа 2 процент кхоь езача 2,8 процент электро а йоахала а энерги кхоаяьй.

Социалистически декхараш кхоачашдара шоашкара доагIа дакъа юкъедихьад комбината рационализатораша а.

Ялх бетта производствана юкъейихьай 407 рационализаторски предложени. Шера царех боала пайда 650 эзар сом да.

Дикала Знак йола продукци арахеца аьнна тIанийцача декхарел 2 процент дукхагIа арахийцай из.

Ханал 5 ди хьалха балха юкъейоалаьй № 15 йолча цехе шиз бола агрегат.

В. СКРЕБНЕВ.

БIУБЕННА КЪАХЬЕГ МЕХКДАЬТТАХОША

Хьинар кхо ца деш къахьийгача «Сунжанефть» НГДУ коллективо планал совгIа 7 эзар тонн мехкдаьттеи 5 миллион кубически метр гази йоаккхаш чаккдаьккхар дIадахача шу. Кхы а доккхагIа декхараш тIайийцар цо нийслагIча пятилетка дикъалагIча, къоастамбеча шера. Сихача боарамагIа дегIаахa езаш яр къахьегама овсарле, лохде деза мехкдаьттеи гази яккхарга дIадодар, дикагIа пайда эца безар къьнача фонда скважинех.

Уж декхараш кхоачаш а деш хьинаре къахьийгад мехкдаьттахоша хьалхарча ах шера. ТIанийцача социалистически декхарех ялх бетта планал совгIа даккха дезаш дар ши эзар тонн мехкдаьттеи 0,7 миллион кубически метр гази. Уж декхараш тIехкхоачаш а деш ах шера планал совгIа даьккхад 2300 тонн «Iаьржа дошув» 8,5 миллион кубически метр гази. Къахьегама овсарле 0,1 процент лакхе, бIаь эзар киловатт - сахьат электроэнерги кхое лаьрхIадар тIанийца социалистически декхарех, хIаьта къахьегама овсарле планагIа 5,3 процент лакхъеши 339 эзар киловатт - сахьат электроэнерги кхоеши чаккдаьккхар хьалхара ах шу. Рационализаторски предложенеши изобретенеши производствана юкъеяьлларах бе безаш хина пайда 12 эзар сом долча, уж юкъеяьлларах хинна пайда 21,8 эзар сом хилар.

ТIанийца социалистически декхараш дика тIехкхоачаш а деш уж къахьегама толамаш даьхад ерригача цехаша, службаша, участкаша шоай болх кхетамца вIаштIехьа а баьккха хьинар кхо ца деш къахьегарах.

«Сунжанефть» НГДУ лаьржача социалистически яхье хьалха латт цхьоалагIчеи, шоалагIчеи районни инженерно-технологически службай электроэнерги электроснабжени прокатно - ремонтни участкаи коллективаш. Коммуниста Еремеева кулгалдеча шоллагIча РИТС-а коллективана социалистически яхье даьхача толамашта итогаш йича эггара дикагIйола коллектив а лаьрхIа хьалхара моттиги НГДУ кара-кара тела ЦIе байракхи елар. Хьалхарча ах шера тIанийцача социалистически декхарех планал совгIа 400 тонн мехкдаьтта даккха дезача даьккхар 453 тонн «Iаьржа дошув». Планал совгIа 150 эзар кубически метр газ яккха езача яьккхар 1333 эзар кубически метр газ. Массехк пайданера рационализаторски предложени кийч а я ь производствана юкъеяьларах эзараш сомаш пайда бир. Къахьегамеи производствени дисциплина тоахь цхьаккха моттиг яц, нийса лелаю мехкдаьтта скважинашта эксплуатаци яра технологически режим.

ЦхьоалагIча квартале даьхача къахьегама толамашта итогаш йича хьалхара моттиг яьккхайр РИТС-1 коллективо. ХIаьта шоллагIча квартале цунгара хьалхара моттиг дIаяьккхар шоллагIча РИТС-а. Цхьабакъда ше тIанийца социалистически декхараш толамца кхоачашдеш я цхьоалагIча районни инженерно - технологически служба коллектив а. ТIанийцача социалистически декхарех лаьрхIачул совгIа цо даьккхад 247 тонн мехкдаьттеи 6617 кубически метр гази. Тха энергетикаша хьалхарча ах шера кхоаь электроэнерги 13 эзар сома мехах я. Из ах шера тIенийна социалистически декхарех лаьрхIачул дуккха дукхагIа.

Ши-шегIа хьахиннадац уж къахьегама толамаш. Уж дахара мел эша яьнаш Iалаш а даь болх кхетамца вIаштIехьбаккхар да из. Социалистически яхье яьнача коллектива боахама расчет чIоагIъяра дукха балхаш ду кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша. Цар тIагIертта къовсам лоаттабу производства экономически эффективность лаккхъяра. Хозрасчета тIа яьхай тха управленера массайола цехи участкаш, еррига предприяте болх ритмично дIабахийтара керттера производствени экономически хьокхамаш дIадовзийтад царна, уж толамца кхоачашдара оарцагIа а яьхай уж. Хозрасчетни хьокхамашка хьежа мара кхожа яц премеш. Укх шера производствана юкъейоалаеш а пайдане а я къаьст-къаьстача болхлой творчески планаш. Цар къахьег пхе шера план ханал хьалха кхача девизах. Уж планаш кхоачашъяра шеран пхе шеран дола социалистически декхараш тIанийцад цар. Уж толамца кхоачашдара дукха творчески къа а хьегаш керда дараш производствана юкъехухь пар. Цох хьахулаш дар дика да. Нагахь саг вац управлене ший социалистически декхараш кхоачаш ца деш.

Боккхача лоархIамера гIулакх да социалистически яхье даьха къахьегама толамаши хьалхашка латта декхараши болхлошта дIадовзийтар. Из гIулакх а дика вIаштIехьдаьккхад тха управлене.

Шоай социалистически декхараш тIехкхоачаш а деш белгалбаьнна дика къахьегаш ба «Сунжанефть» НГДУ мехкдаьтта доаха операторaш А. Балаев, С. Бельтоев, И. Горковенко, И. Адамович, С. Шагров, бурувдеттараш И. Мельдзахов, М. Боярцев электромонтер В. Трифонов, кхы дукха бараш а.

С. БЫКАДОРОВ,
«Сунжанефть» НГДУ керттера экономист.

МАЛЯРА БОЛХ ГОВЗАЛ ЕЗАШ БА

Чухьежачa кизга санна сибат хьагойташ шаьра, къьага, хоза я басарцеи лакашцеи тоаяь яьнна мугIарах йокъаялийта хьалъоттаяь латта оатхадаш. Иштта лакашцеи басарашцеи хоза тоаяь чакхйоалийт лако-красочни участка коллективо грозненски опытно-экспериментальни заводо ара мел хецаш йола продукци.

Йоккха яц укх участка коллектив. Мастера Шулико Евгения Яковлевнас кулгалдеш цига къахьегаш ва 12 саг. Уж берригаш а ба шоай декхарех дика лоархIабеш. ХIаьта а, царна юкъе хьакъоастае йоагIа маляр Волобуева Полина Алексеевна.

Ер завод болх бе йолаеннача шера деза укхаза къахьегаш я Полина Алексеевна. Из дукха ха яц, дерригa а диъ пхи шу. Дале а, цу-юкъа дукха хIамаш карагIдаьннад цунна. Царех керттара лархIа мегаргдолаш да ший атта боаца болх безабала а, цунах доккхал де а из Iемалга.

— Аз-м укхаза хIехьа кхычахьа а баьб дукха болх. ХIаьта а хIара сага оамалца товш, цунна дезалуш цхьа гIулакх хул. Из да хIанз аз карадаьцар, — яхаш дувц П. А. Волобуевас.

Полина Алексеевнай ший болх безаш хилар хьахьокх цунна карагIдувлача толамаша. ХIара бетта производственни декхараш 120—125 процент кхоачашду цо. ХIаьта июнь бетта къаьстта дика къахьийгад — 132 процент кхоачашъяьй план. Цунга хьежжа айденнад Полина Алексеевнай коллективо деш дола сий а: завода дикагIболча болхлой портреташта нийсса Сийлен доска тIа хьалтехa доалл Волобуева Полина Алексеевнай портрет.

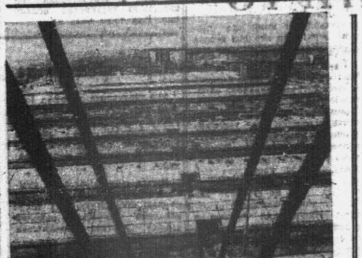
Маляра болх чоалхане а бац, дукха Iомабе безаш а бац, аьнна хеталургда из ца бовзачоа. Из иштта доацилга кхетадергда Полина Алексеевнас ший балхах дувцаш ладийгIачо Басара, е лака чIор доагIача тайпара, е сов диткъа а доацаш, е сов сома а доацаш нийсача тайпара оатхала тIадажийтара дукха говзал эш. Из говзал ца хилча хоза хилац хьекха басар, цул совгIа гIулакх доацаш басари лаки дов. Цу тайпара балха «къайленаш» дукха я Полина Алексеевнай. Йовза безам болчоа дIайовзийта кийча я П. А. Волобуева. Дог раьза долаш Iомабу цо цехе балха баьхка болхлой. Цо дика кхетаду керда болхло Iомавар цу оагIа хинна ца Iеш еррига предприятена пайдане гIулакх долга. ХIаьта ший заводах цун мел дог лаз, завода сий мел лакха лоархIаш я укхаза массанена а ховш да.

Ший новкъостаца социалистически яхье а яьнна къахьегаш я Полина Алексеевна. ДIадахача шера «1973 шера социалистически яхье котваьннар» яха значок ялар цун белгалдаьхар цо социалистически яхье даьха толамаш.

Производстве дика толамаш даьха ца Iеш П. А. Волобуевас хьинаре дакъа лоац общественни вахаре а: кхерамзлен техника общественни инспектор я из. ТIадилла гIулакх доккха дале а зIамига дале а, тешаме кхоачашду цо.

Полина Алексеевнас Iомабаь укх цехе шоай хьехархочоа уллув къахьегаш ба Коваленко Мария, Костюченко Раиса, Иванова Антонина, иштта кхыбараш а.

Л. АУШЕВА.

Новосибирска юххе хьалъеш я шера 108 эзар хьакхарч кхоабаш хургйола Кудряшовски комплекс. Дукха къахьегам эшаш мел дола балхаш механизаци а автоматизаци а яь хургда укхаза. Цо торо лургья кIеззига мара болхлой а боацаш шера паччахьалкхенна 12600 тонн хьакхий дулх тела.

СУРТА ТIА: комплекс хьалъеча.

А. ПОЛЯКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТА» АРГIАНАРА НОМЕР

Араьннай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи «Агитатора блокнота» аргIанара 14 номер.

«Агитаторай политинформаторай долча новкъостала» яхача раздела тIа дукха материал я. Москва Бауманскп хоржамий округе харжархошта хьалхашка КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даь къамаьл иншта дIа дикагIа довзийтаргда дувцаш даь методически хьехамаш да. «Дерригa а халкъа долча берката, советски сага духьа» яха статья язъяьй политически дешара ЦIен консультанта Б. Ахматукаева. «Машара Программа гIулакх деш я» яха тема оттаяьй КПСС обкома лектора В. В. Баикина. Цу раздела тIа я КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев США Президентаца Р. Никсонца вIашагIкхетарах язъяь «Ца тешачара кхохкам дIабаккхарга, советско-американски вIаши леладу гIулакхаш дегIадоаладарга» яха методически тема. Из кийчъяьй КПСС обкома лекторски группа кулгалхочо В. Губина.

«Кердача коталонашка!» яхача редакционни статьяс идеологически болхлой теркам тIабохийт пятилетка дикъалагIча шера тIеххьарча ялх бетта социалистически яхье толамаш доахилга Iалашдара.

«Деза денош» яхача рубрикана кIал кепатеха я Къилбаседа Кавказа машиннаькъа Грозненски отделене начальника Г. Агабаляна язъяь «Мехкъ керттера тха» яха машиннаькъахочун Денна хетаяь статья, кхыяраш.

ДУКХАГIЕИ ДИКАГIЕИ

Къилбаседа-Кавказе къоагIчарех цаI я Вознесенски газ чакхйоахача завода коллектив. Из иштта дале а цо дика кхоачашду шийна хьалхашка латта декхараш. Пятилетка дикъалагIча шера плани тIанийца социалистически декхараши тIехкхоачашдара еррига шоай резерваш оарцагIа яьхай завода болхлоша.

«Горскнефть» НГДУ коллективаца цхьана Iаьла-Юртарча Центральни трапни установке мехкдаьттеи гази цхьана дIаахийтара йола керда система толамца караерзаьй оаха. Цо торо хилийтар чаккдаккхара хьачуэцаш дола мехкдаьтта дукхагIа кийчде. Дийнахьи буси кийчду 5300 тонн мехкдаьтта. «Iаьржача дошоца» хьа мел йоагIача газах, аьлча а, дийнахьи буси 80 эзар кубически метрах пайда эц. ХIанз алаьца йоагаш газ яц тхо долча.

Хьаэцаш йола газ дукхагIа хилийтара Вознесенски Центральни трапни установке пайда эца болабир 350 миллиметр диаметр йолча газопроводах. Цо вIаштIехьдалийтар дийнахьи буси чакхъяккхара кийчъеш йола газ 20 эзар кубически метр дукхагIа хилийта.

ХIанз производствана юкъехьош я мехкдаьттаца хьа мел йоагIача газах пайда эцара йола мероприятеш. Цу гIулакхо вIаштIехьа доалийтаргда дийнахьи буси чакхъяккхара кхы тIа а 50 эзар кубически метр газ кийчъе. Укх шера хьалхарча квартале караерзайир оаха заводера екъа газ городе Малгобеке бахача наха бытови гIулакхашта лаьрхIа дIаухийтарг йола керда система. Цо дийнахьи буси кхы тIа а бIаь эзар кубически метр газ хьачуэца вIаштIехьдоалийт тха заводага.

Укх шера доккхий социалистически декхараш тIанийцад Вознесенски газ чакхйоахача завода коллективо. Шера планагIа лаьрхIачул пхи эзар тонн газови бензини пхи миллион кубически метр екъа гази арахеца, продукцена реализаци яра шера план 29-ча декабре кхоачашъе дош деннадар оаха. Ший торонашка а хьежа чурча резервах биззагIа пайда эцара, кхомбара режим чIоагIъяра чотах продукцена реализаци яра шера план 22-ча декабре кхоачашъе аьнна керда социалистически декхар тIанийцадар завода коллективо. Паччахьалкхен планал совгIа 15 эзар тонн газови бензини 35 миллион кубически метр гази арахеца езар.

Товарни продукци арахецарен из маьхала яккхарен ворхI бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй оаха. Паччахьалкхен планагIа лаьрхIачул совгIа арахийцай эзараш сомаш мах бола продукци.

Паччахьалкхен плани тIанийца социалистически декхараш кхоачашдеча хьинаре къахьегарца белгалбаьнна ба воккхагIвола оператор И. И. Булимов, воккхагIвола машинист А. Зондаков, компрессорашта ремонт еча слесарий бригадир И. Лепский, воккхагIвола машинист И. Попов, оператор С. Бамбатов, воккхагIвола оператор М. Паньчев, кхы дукха бараш а.

Къахьегама толамаш дика хиларах кхоачамбаь Iеш оамал яц тха. Завода болхлоша тIагIертта къовсам лоаттабу арахеца продукци дикагIа хилийтара а. Газови бензин дикагIа хилийтара тIаерзаяь дукха организационно-технически мероприятеш чакхъяьхай заводе. Цудухьа заводе арахецаш хинна стабильни доаца бензин дикагIа лоархIача цхьоалагIча группана юкъе а додаш тоаденнад.

ДIахо йодача хана арахеца продукци кхы а дукхагIа, дикагIа дIалодар кIезигагIа долаш хилийтара къовсам а лоаттабеш тха коллектив дог тийша я пятилетка дикъалагIча, къоастамбеча шера плани тIанийца социалистически декхараши толамца кхоачашдергхиларах.

И. МАКСИМОВ,
Вознесенски газ чакхйоахача завода директор.

С. ЛЕЧАЕВ,
производства начальник.

ВОРХI БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Дика къахьегама толамаш даьхад Старогрозненски бурув балхий управлене И. Ф. Баскакова кулгалдеча бурув деттарий бригада коллективо. Из коллектив бурув тохаш я Хаян - Корт - 83 яхача скважина.

Укх шера 3600 метр бурув тоха дезаш ба бурувдеттараш. Июль бетта план тIехкхоачаш а еш планал совгIа 210 метр бурув техад цар. ХIанзале укх шера 7 бетта планагIа тоха дезачул 187 метр бурув совгIа техад. Скважина проектни кIоаргал 4000 метр йолча 2287 метр кIоаргденнад бурув.

Социалистически яхье хьалхле лелаеш хьайоагIа мастераша Рогинов Геннаде, Краюшкин Дмитре кулгалду сменаш. Дика къахьегаш ба укхаза бурувдеттарий гIончаш Ведзижев Мухтар, Арбузов Анатолий, Бачаев Лечи, иштта кхыбараш а.

Июль бетта планал совгIа 500 метр бурув техад И. Ф. Баскакова кулгалдеча бурувдеттарий бригада коллективо.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

РОССЕ ХАЛКЪА БОАХАМА ТОЛАМАШ

1974 шера хьалхарча ах шера Россе халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен план кхоачашъяра итогех бола РСФСР ЦСУ хоам

КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарала жоп а луш, Российски Федераце къахьегамхоша шерра социалистически яхь йсаржаьяр нйелагIча пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера план ханал хьалха кхоачашъяра. Укх шера хьалхарча ялх бетта халкъа боахама дерригача доакъошка цар дикка лакхъяьй производство дегIаахара темпаш къахьегама овсарлен. ДIахо а кхоачашъеш хиннай КПСС XXIV съезда Директиваша белгалъяь халкъа вахара хьал тоадарах культура боарам лакхбарах йола мероприятеш.

Промышленносте продукцена реализаци ярех цун лоархIамегIа дола тайпаш арахецарех ах шера план тIехкхоачашъяьй. ДIадахача шера хьалхарча ах шерала ннйсдича укх шера тIакхнйтта продукци 8,1 процент хилар, шера планагIа тIакхета саар 7 процент йолча. Шера план 6,1 процент йолча 7 процент лакхъеннай къахьегама овсарле, Къахьегама овсарле лакхъяра чотах тIа мел кхийттача промышленни продукцех 86 процент яр яьккхай. Промышленни продукцега дIадодар лохдаьд. Накоплени яра план а кхоачашъяьй. Соахка хьалхарча ах шера хинначул 14 процент дукхагIа пайда хиннаб промышленносте.

1973 шера хьалхарча ах шера хинначул дукхагIа продукци арахийцай промышленноста цхьадолча доакъоша: электроэнергетике — 8 процент, топливни промышленносте — 6 процент, Iаьржачей бесаш долчен металлурге — 6 процент, химически межкхаьттахимически промышленносте — 11 процент, машиностроенен металлообработкен — 12 процент, хьу чакхйоахачен целлюлозно-кахьатен промышленносте — 3 процент, гIишлой материалий промышленносте — 5 процент, яйгача промышленносте — 3 процент, кхачан промышленносте — 10 процент. Культурно-бытовойн боахамен эша товараш арахецилга 9 процент дегIаденад.

Продукцена реализаци яра ах шера план тIехкхоачашъяьй РСФСР еррига промышленни министерстваша, автономни республикай, краяй, областий промышленносто.

1974 шера хьалхарча ах шера еррига дIалаьрхIача республике яьккхай: электроэнерги — 239 миллиард киловатт-сахьат; мехкдаьтта (газови конденсат а лоархIаш) — 185 миллион тонн; газ — 47,8 миллиард кубически метр; кIор — 185 миллион тонн; автомобилаш — 783 эзар; трактор採 — 125 эзар; юртбоахама машинаш — 894 миллион сома мaьха; комбайнаш: ялат чуэцареш — 41,3 эзар, коартол чуэцараш — 4,4 эзар, силос чуэцараш — 8,7 эзар; дерригача а тайпара кIадаш — 3675 миллион квадратни метр; шеййни изделеш — 5,2 миллиард сома мaьха; телата кога гIирс — 170 миллион пар; дулх (промышленни выработка) — 2,0 миллион тонн; дулха даьтта — 327 эзар тонн; сахьаташ — 21,2 миллион; фарфоро-фаянсови пхьегаш — 235 миллион; радиоприемникаши радиолаши — 2,4 миллион; мотоциклаши мотороллераши — 357 эзар.

Цунца цхьан, РСФСР ЦСУ хоама тIа белгалдоаккх, цхьайолча предприятеша кхоачашъяьц продукцена реализаци яра, къахьегама овсарле лакхъяра, накопленеш яра планаш, аьнна. Кхоачаш ца еш йисай минеральни удобренеш, серни кислота, химически хьоасаш таьш, металлургически оборудовани, кIор боаккхача шахташта эша комплексаши механизированни чIоагIленаш ю хIамаши, кхачан, дулха-шурий, чкъаьран промышленноста эша технологически оборудовани, гIулакхага дIайода хьу, целлюлоза, картон, тIехацахьа дукхаду пазата барзкъаш, кога гIирс, радиоприемникаши радиолаши, хIамаш ютта машинаш, электропылесосаш, велосипедаш а кхыйола изделеш а арахецара планаш. Массанахьа а вIаштIехьдаьккхадац эшшача ассортиментагIеи дикен продукци арахецилга.

Iилма-тохкама, проектни, конструкторски организацешеи предприятешеи Iилма-техническа прогресс сихъяра тIадерзадаь Iиаман тохкамаш даьд. Iилманеи техникаеи карагIдаьннараш производствана юкъедахьара тIадерзадаь практически гIулакхаш чакхдаьхад. 760 эзар совгIа Iилман боахло ва РСФСР-е.

Колхозашкеи совхозашкеи, йоах дIадо РСФСР ЦСУ хоама тIа, дика чакхдаьхар бIаьстанара кхаллара балхаш. 1974 шерарча хьункъаьна лаьрхIа 125,8 миллион гектара тIа тайптайпара юртбоахама культураш дIайийра, 77,8 миллион гектара тIа дIайийнай ялата культураш. Соахка укх хана дIайийна хиннарел 0,8 миллион гектар дукхагIа хIамаш дIайийнай укх шера. Соахкарчул дукхагIа дIайийнай гречиха, дуга, ганараш, баьцадаараш. ДукхагIа хIамаш дIайийнай хий дожача лаьтташ тIа.

Соахкарча ханаца ннйсдича укх шера колхозашкеи совхозашкеи дулх 12 процент дукхагIа даьккхад, шура — 8 процент, фуаш—12 процент. Соахка хьалхарча ах шера дехкачул паччахьалкхенга дукхагIа хьайбаш, коа тIара оалхазараш, шура, фуаш дехкад укх шера. Паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара хьалхарча ах шера халкъбоахана план тIехкхоачашъяьй.

Укх шера ялх бетта беррига ча балхий комплексагIа юртбоахам дегIабоалабара паччахьалкхенон колхозашеи дIадахийтад 5,8 миллиард сом, е соахка цу хана дIадахийтачул 12 процент дукхагIа.

Юрта лоархIамегIйола техника, минеральни удобренеш, доакъара фосфаташ ялара ах шера план кхоачашъяьй.

Еррига транспорта грузооборотах 1,8 триллион тонно-километр хилар, е соахка хьалхарча ах шера хинначул 7 процент дукхагIа. Бувзама предприятей (почта, телеграфа, телефона, радио) продукце боарам 8 процент лакхбеннаб.

Паччахьалкхен капитальни вложеней чотах хьалхарча ах шера болх бе йолаялийтай 122,5 миллиард сома мaьха йола керттера фондаш, е соахка хьалхарча ялх бетта хиннарел 4 процент дукхагIа. Хьалхарча ах шера дIаяхийтай 24,1 миллиард паччахьалкхен капитальни вложенеш, е 1973 шера цу хана яхийтачул 8 процент дукхагIа.

ГIишлоашъечара къахьегама овсарле 6,5 процент лакхъеннай: гIишлой-монтажни балхий тIа мел кхийтта объем болх беш бола нах дукхагIа а ца хулаш къахьегама овсарле лакхъяра чотах тIакхийттай.

Цунца цхьана РСФСР ЦСУ хоама тIа белгалдоаккх, республика бIарчча хьайицача керттера фондаш, къаьст-къаьста производствени мощностaш болх бе йолаялийтара, капитальни вложенеш яра планаш кхоачашъяь ца хилар.

Юкъера лаьрхIача хьалхарча ах шера РСФСР халкъа боахаме къахьегаш хиннав 58,8 миллион болхлой гIулакхера саги, е соахка цу хана хиннарел 1,2 миллион саг дукхагIа.

ХIара болхлочоа гIулакхерча сагоц цхьан бетта йиьад 146 сом алапи, е 1973 шера хьалхарча ялх бетта эцаш хинначул 5,5 процент дукхагIа. Потреблене общественни фондашкара телари льготаши дIалаьрхIача юкъера лаьрхIача цхьан бетта доакхха алапи 195 сом хиннад, е 6 процент лакхденнад. Колхозхой къахьегамах луш дар 7 процент тIакхийттад.

Бахача нaха сберегательни кассашка Iодехна ахча хьалхарча ах шера 2,7 миллион сом дукхагIа хиннад.

Общественни кхачан яр а юкъе йолаш паччахьалкхени кооперативни торговле розничнии товарооборот 54,7 миллиард сом хилар, е 1973 шера хьалхарча ах шера хинначул 5,8 процент дукхагIа. РСФСР мах беча организацеша розничнии товарооборота план 99,7 процент кхоачашъяьй.

Бахача наха бытовой гIулакхаш делга дIадахача шера хьалхарча ах шерарчул 8,9 процент дегIаденад республике, цу даьше юрташка — 12,1 процент а доагIаш.

Паччахьалкхен капитальни вложенейи нах чуIа цIенош хьалдеча кооперативайн чотах хьалдаьд 16,5 миллион квадратни метр нах чубаха цIенош, е 370 эзар гаргга мел эшар чудола квартира. Бакъда, кхоачаш ца еш йисай нах чубаха цIеноши культурно-бытовой объекташи хьалъяра ах шера план.

1974 шера 1 июль хьатIакхоачаш Российски Федераце вахаш хиннав 133,3 миллион саг.

(ТАСС).

АКТЮБИНСКИ ОБЛАСТЬ. Актюбински района боахамашка сиденнад мангал хьакхара балхаш. ХIара дийнахьа доахана Iадоаккхаргдолча моттигашка хьатIаоз ши эзар тонн йол.

Къаьстта дика къахьег Советски Союза Турпала космонавта В. Пацаева цIерагIча совхоза механизатораша.

СУРТА ТIА: совхозе доакъар кийчдеча.

Д. КАРАЧУНА сурт.
ТАСС фотохроника.

КОЛХОЗХОЙ ЦIЕЙ

Каргалинская яхача станице хилар ялат чуйица далара хетадаь цIей. Цига гулбеннабар Шелковской района боккхагIа болча цхьан боахама — «Красный пахарь» колхоза лаьтта леладераш.

...Станицал 200 метр арахьа гулбенна латт ялат леладераш, станице баха нах. Хьагучайоал колонна. Цун хьалха боагIа мотоциклисташ. Цар тIа шерш я ялат чуэцача къяхле лелаяьрий тайпан цIераш тIайола цIе байракхаш. Царна тIеххьа хьайоагIа комбайнаш. Митинге уж хьайоалаераш ба тахан Iуйрийна а тIехь тIеххьарча гектараш тIара ялат чуэцаш баьхкараш. Комбайнашта тIеххьа хьагучайовл автомашинаш. Уж лехкараш ба хьувкъам ханнахьеи боа ца бешн чуйица баьккхара дибийса ца лоархIаш къахьийга шофераш.

Шоаш машинаш цхьан мугIарагIа 'Iо а оттайийя, тIаккха шоаш шин шеренгагIа царна хьалхашка дIаовтт комбайнераши шофераши. Ялат чуйица белгалбаьннача гурпалашта дIатIабовд пионераш, бераша царна дIалу хIаьтта мара хьаахдаханза дола хоза хьадж йоагIа зизаш.

ДIайолалу ялат чуйица далара хетаьь митинг. Из хьаелл колхоза парторганизаце секретара В. Г. Костюкова. Цо дош лу сий долча колхозхошта: Сирик Аким Никифоровича, Катусина Матрена Васильевнайна, Баранцова Евдокия Пантелеевнайна. Цар механизатораштa хьалхашка хьу хоза етта йоккха маьхки тухи. А. Н. Сирика йоах: Деза механизатораш! Дика хьувкъам бар оаш кхебаьр, ханнахьеи доа ца деши чуйицар оаш ялат, доккха баркал хилда шоана, дIаэца вай беркат!

Цул тIехьагIа цхьоалагIча тракторно - кхаш леладеча бригада бригадиро И. Д. Мамбетова рапорт лу колхоза правленегеи партокомагеи: ЦхьоалагIча бригада коллективо лоацача хана чакхдаьхар хьийкъа на бола ялаташ чуэцара балхаш. Бригадо толамца кхоачашъяьй паччахьалкхенна ялат дIадалара план. ХIаьта хIанз хургболча хьувкъама кийчо е а доладеннад тхо. Цунца цхьана бригаде во лелац чах аргIаш делга, силос йоллийга, йод кийчъелга.

Рапорт лу шоллагIча бригада бригадира нов. Даудова.

— Тха бригада коллективо, — йоах цо, — чуйицад 1439 гектара тIара гурахьа дийна ялат. Аьрда ялат 3348 тонн даьешта аьлча, хIара гектара тIара оаха чуйицад 26,4 центнер ялат. Оаха дIабоалабаьб 1975 шерара хьувкъам кхебара тIехьара къовсам.

Правленегеи партокомагеи ше деннача рапорта тIа боахама керттерча агронома нов. Кокинас хоам бир паччахьалкхенга ялат дохкара план даьтта леладераша тIехкхоачашъярах. ДекхарегIа 1600 тонн йолча, Даьхен амбарашка чутессад 1825 тонн ялат.

В. Г. Костюкова хьакхайкаду, 1974 шера хьувкъам чуэцача хьалхара моттиг яьккхар комбайнер М. И. Ерохини цунц штурвальщик волаш болх баь цун воI, дешархо Сергейи болга. М. И. Ерохинах «1974 шера ялат чуэцара чемпион» яха цIи тиллар, цIе лента а луш, цуд совгIа 100 сом преми елар цунна. ХIаьта цун воIа Сергея дIаелар 20 сом преми.

Ялат хьоккхача хьалхара моттиг яьккхар комбайнера Д. Ф. Жукова. Цунна делар чемпиона цIи лента а 100 сом преми а.

Комбайнашта хIалхара ялат дIаозача хьалхара моттиг яьккхар колхоза шофера Зюзин Ивана. Цунах тиллар «1974 шера хьувкъама ялат дIаозара чемпион» яха цIи. Иштта цунна а елар 100 сом преми.

Ялат сихен доа ца деши чуэцара яьржача социалистически яхье котбаьннарашка моаршал делар ВЛКСМ райкома орготдела заведующе Чеснокова Николая. Котбаьннача колхоза къонача комбайнераштеи, цар гIончаштеи, шофераштеи по дIаелар ВЛКСМ ЦК значокаши комсомола райкома грамоташ. Царна юкъе ба комбайнераш А. Алнигиреев, А. Шульга, шофер К. Тулунбеев, кхыбараш.

Колхоза партийни комитетои Юрена елар «Малахово» яхача правленеи комбайнера Новиков салоIача ЦIагIа ваха путевка, хIаьта комбайнера Эпендиев Хунанта — Нальчикерча «Заря» яхача салоIача ЦIагIа ваха путевка.

Къамаьл де дош лу ялат ардара яхье хьадхара моттиг яьккхача Къахьегама ЦIеча Байракхеи «Знак Почета» яхеи орденаши юбилейни медали лелаеча комбайнера М. И. Ерохина.

— Деза повкъостий, — йоах цо, — дукха дIайха дешаш аьннад укхаза тха цIерагIа. Сона баркал ала лов колхоза правленеи партийни комитетаи, йоагIача бесса тха йоакхо цар ярах. Дег чура, дIайха баркал ях аз тха болх сеца ца латтийтара чIоагIа къахьийгача механически мастерской болхлошта, даим тхона бIайхеи хьаьнеи кхача лоаттабаьча колхоза столове болхлошта. Оаха, комбайнераша дош лу хьатIадоагIача шера кхы а овсарегIа къахьега.

Механизаторашкеи ялат чуийца далара хетадаь цIей долча баьхкарашкеи баркал оалаш йист хилар парте районни комитета хьалхара секретарь, Социалистически Къахьегама Турпал В. Г. Табацкова.

П. ПОПОВ.

ПЛАН КХОАЧАШЪЕРГЬЯ

ДIадахача шера 2213 гектара тIа гурахьа юв культураш дIайийра тха совхоза къахьегамхоша. КIезига йоачош хина хилар бахьан долаш боарамагIа дегIа ца йоагIаш Iан кIалъяхар гурахьа йийна культураш. Цудухьа царна Iайн бIаьстан юхьеи шозза минеральни удобренешца подкормка йир. Цу гIулакхо кIезиг-дукха дийийр, низ белар ялата зIиргашта. Цул тIехьагIа хий дуллача кхашка йолча культурашта шийн ханнахьа хий диллар, оасар дара гербициадаш тайсар, кхыдола балхаш чакхдаьхар, Хьийга къа зехьа дайнадац. ХIанз ялат чуэцаш боаххача комбайнераша цхьайолча участкашкара гектара тIара юкъера лаьрхIача 40 центнер чуяхь. ХIаьта цхьайолча моттигашкара, къаьстта «Кавказ» яхача сортах дола кIа дIадийнача, гектара тIара низткъа 24 центнер йоал.

Хьалха «Безостая-1» яхача сортах дола кIа кхедора тха боахаме. Из дика хьувкъ тха совхоз уллача зоне. Гектара тIара юкъера лаьрхIача хийца 30 центнер кIа чудахьар. ХIаьта дIадахача а цул хьалхарча а шерашка дукхагIдар «Кавказ» яхача сортах дар дIадув оаха. Цхьабакъда из дика хьувкъац. Дог гIоздоаккхаргдолаш бац укх шера чуэца хьувкъам а. «Кавказ» сортах кIа вай республике кхеделга мел пайдане да, мел дика хьувкъ доагIача тайпара дика техкадац мотт сона.

Укх шера гурахьа планагIа дIадуврг долча кIих дукхагIдар «Безостая-1» яхача сортах долаш хилийта хьожаргда тхо. Са санна уйла йолаш ба тха районера кхыча совхозий кулгалхой а.

БархIлагIа ди да тхо гурахьа йийна культураш чуэцаш дола. Шийтта комбайн я хьакхари ардари цхьана долаш кIа чуэцаш. Группови хьисапе бу болх. Хьинаре къахьег комбайнераша. Ди дIадахийтац цар балха нормаш кхоачаш ца еш.

Царна юкъе шерра яьржача социалистически яхье хьалха ва комбайнералла 23 шера къахьегаш вола Мальсагов Рамзан. Ший балха норма юкъера лаьрхIача 160—170 процент кхоачашъю цо. Аьхки комбайна тIа хов из, хIаьта Iай автомашин лелаю. Механизатора массехк специальность карaерзаяь ва.

Иштта дика къахьегаш ва комбайнер А-Х Самбиев а. Яхье хьалхле яккхара дукхагIбола къовсам царна шиннена юкъе ба.

Хьинаре болх бу ялат чуэцача шофераша а. КIих бункер а йиза цар бехках комбайн сеца латташ хIанзалца цхьа хиннадац.

МоллагIча производстве доаха толамаш цига къахьегача наьха балхацара безам совбаккхарах тийша да. Из дика кхетаду совхоза парткомо, администраце.

Ялат чуэцаш болх беча берригача наха юкъе шерра социалистически яхь йоаржаьй. Ялат чуйица даьннача тIехьагIа яьча итогах хьалхара моттиг яьккхача комбайнера — 200 сом, шофера — 50 сом, шоллагIа моттиг яьккхача комбайнера — 150 сом, шофера — 40 сом, кхоалагIа моттиг яьккхача комбайнера — 100 сом, шофера — 30 сом ахча премеш хургья.

Яхье хьалха волча комбайнера, шофера карара-кара тела цIе вымпел лу, цар балха опытах «Молния» яхача къахьегана листока тIа язлу. Делкъийга мах боацаш кхача лу механизаторашта.

Механизатораш болх ца беш ца латтийтара де мел доагIар даьд. Комбайн, машин, трактор ехача из тоае кхай йисте латташ «техничка» я. Доагор кхоачаделча кхай тIа заправка ю.

Йоакхо яьй кхай тIа цIи ца ялийтара. Еррига комбайний, машиний, тракторий болх баь газ араухача турбаш тIа лаьрхIа приспособленеш ехкай. Ялат чуэцаш болх беча еррига агрегаташ тIа огнетушителаш, гIум чуйола яьшкаш, хина бешкаш, цIераца хийца къовсам лоаттабе йиш хургйолаш кхыбола гIирс ба.

Кхай тIа, хьатта бодача новкъа, хьатта — кхаь метте совхоза халкъа тIахьожама комитета посташ латт. Халкъа тIахьожамхоша кхаь метте дIаязъю кхай тIара ялат а долаш хьатта йода машинаш.

Къаьстта дика кхоачашду шоай декхараш халкъа тIахьожамхоша коммунисташа Ахаев Сапарбека, Махмудов Iабдулрешеда, Даудов Буштас, Шамилева Зинас, кхычар.

Деррига балхаш комплексагIа ду. Комбайн кхай тIара дIайоаллаше ча гул а дий лаьтта аха доладу. Цхьадолча кхашка доакъара хьажкIаш дIаюв.

Лаьтта леладерашта хIайзаръяр къаьстта бехктокхаме оха я. Ялат чуйица даьнначул тIехьагIа юха а гурахьа юв культураш дIае еза цар. ХIаьта уж балхаш ханнахьа чакхдахарах тийша ба хургбола хьувкъам. Цудухьа ялат магота сихагIеи цIепагIей чудара шоай деррига хьинар оарцагIдаьккха къахьег механизатораша. Цхьайолча хана царна новкъостал ду контора болхлоша а. ДIадахача шоатта дийнахьа яьча субботнике арабаьннача контора болхлоша 30 тонн совгIа ча дIадаьккхар кхашкара.

ПланагIа лаьрхIача тайпара деррига ялат 10—12 дийнахьа чудена доаккхаргда оаха.

Я. МАХМУДОВ,
Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза директор.

ИШТТА ДАЬККХАД СИЙ

Советски района XX партсъезда цIерагIча колхозе хьайбай продукташ йоахилгеи хийчъелгеи алсамдаккхара тIехьа яьржача социалистически яхье дукхача шерашка хьалха латташ хьайоагIа Бахаева Байсари.

Колхозхоша сий деш а лоархIаш а я Iаьсий леладер. Низ а хьинар а ца кходеш цхьайтта шера колхозе болх беш хьайоагIа Байсари. Iан замалахьа зIамигача хьайбашта Iунал ду, аьхки тхьамка кхеде кхай тIа йода. Хьайбай боахаме а тхьамка кхедеча а дика гIулакхаш карагIдувл хьинар долча кхалсага.

Пятилетка хоадамбеча шера юкъера лаьрхIача еррига колхозе цхьан гектара тIара ворхI центнерага кхоачаш мара тхьамка даккханзар. ХIаьта Байсаре шийн участка тIа кхедаь тхьамка 19 центнер хилар.

Iа хьатIадеча ферме яхар Б. Бахаева. Цига а дика хьокхамаш даьхар Байсаре. Ше лелаеча Iаьсех цаI дIа-ца къастийташ 250—280 килограмм йолаш дIаделар цо.

Ше-шегIа хьахулаш дац уж толамаш. Къахьегамца уйла йолча, шийна тIадиллар тешшаме кхоачашдеча сага мара карагIдаргдола гIулакхаш дац пхи бер долча дезала нанна карагIдувлараш. Цхьабакъда, шийна карагIдаьнначох кхоачамбаь Iеш яц Б. Бахаева.

Пятилетка диъагIча, къоастамбеча шера цхьан гектара тIара, 20 центнер декъача тхьамка гIа даккха социалистически декхараш тIайийцад цо. Уж толамца кхоачашдара шийн участкана дика Iунал дир. Ткъо тонн органически удобренеш тайсай. Ха ца тулийташ рассада дIаегIар.

Б. Бахаева дог гIоздоаккхаш дегIайоагIа маьхера культура. Цкъа оасар даьд. ХIанз хий тохаш, ийлха долча рассада дIатIайогIаш я из.

Цун наькха тIа къег «Социалистически яхьа отличник» яха знак.

В. ПЕТРОВ.

ДЕШАРХОЙ БРИГАДАШ—КХАШКА

Тха района школашка къахьегамца уйла йолаш дешархой кхебара аьттув болашагIа йола форма я дешархой производственни бригадаши, школера лесничествои.

Ахканара къахьегама керда четверть боккхача лоархIаме я пионерийи дешархойи инициатива дегIайоалаяра, хIаман хьисап де ховш, балха гIулакхашца хьакхашта болаш уж кхебара. Аьхки юрта боахаме къахьегаш бераш Iомалу социалистически доалахье лорае, лакха моральни оамал йолаш хила. Къахьегама четверть дешархой салаIар вIаштIехьдаккхара, низ болаш, унахцIенз болаш хьалкхебара дика форма а хинна дIаэттай.

Укх шерара «Са къахьегам республика къахьегама юкъе ба» яха ахканара къахьегама четверть комсомола В. И. Ленина цIи енна 50 шу дизара хетаьь я.

Пятилетка къоастамбеча шера района школай кулгалхоша, школьни комсомольски организацеша боккха теркам тIабахийтар дешархой производственни бригадаш, звеньяш, школьни лесничестваш вIашагIйоакхара. Апрель бетта юкъерча школашка—25 дешархой производственни бригадаш, бархI шерарча школашка — бархI, еррига 35 школе гIишлой отрядаш вIашагIъехкаяр школашта ремонт е.

Производственни бригадашка, звеньяшка, лесничествашка 510 классашкара 4100 дешархо ва болх беш. КIа, хьажкIаш, шекара свекла, кхыйола культураш кхею цар.

Колхозашкеи совхозашкеи бригадаша шоаш оахам дерг долаш, шоаш ялат дIадуврг долаш, чуэцаргдолаш хьалаш вIаштIехьдаьхад, шоаш даьр бераштa гургдолаш.

Массехк шера вIаштта болх беш я Петропавловски юкъерча школа бархIлагIча класса дешархочо комсомольца Балацкий Виктора кулгалду дешархой производственни бригада.

ДIадахача юрта боахама шера дика толамаш даха карагIдаьлар цу бригада дешархошта. «Аврора» яха кIа дIадийнача 16 гектарах хIаране тIара 35,9 центнер яьккхар, лоалахарча колхозе хIара гектара тIара 17 центнер мара ца яьккхача. ХIаьта силоса лаьрхIа моша хьажкIаш 254 центнер яьхар хIара гектаре тIара, колхозе 150 центнер мара хиланзар. Иштта дика хьийкъар шекара свекла.

Пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера социалистически яхьа итогех цу бригада бригадира, дешархочоа, комсомольца Балацкий Виктора правительственни совгIат деннад — «За трудовое отличие» яха медаль.

* * *

Уж толамаш даха вIаштIехьдаьлар бригада, хIана аьлча дешархой къахьегам бекаш хьалкхебара цу школе боккха теркам тIабохийтандаь. Цул совгIа доккха новкъостал ду школана Ленина цIерагIча колхозо.

Укх шера Iай Петропавловски юкъерча школе дукхача дешархоша механизаторий курсашка дийшар: 24 трактористмашинисти машинашца доахан детта 12 доаркен кийчйир. Цу курсашка деша ягIача 9-ча класса дешархочо Пятак Татьянас Сунженски районе хиннача къонача дояркай республикански конкурсе шоллагIа приз яьккхар.

Укх шера района еррига школашка 428 механизатор, 148 шофер, 113 овощевод, 20 доярка Iомайир. Уж берригаш производственни бригадашка къа а хьегаш балхаца хьакхашта боал, низах чIоагIлу.

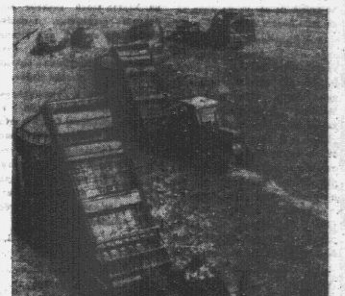
Ялат кхедара профессена боккха безам тIаозаш хIама да хьалхарча боала, къувкъама хьалхарча цIовна доккхий цIейш.

Дукха ха йоацаш къахьегама цIей цхьана дIадихьар Старосунженски юкъерча школаи «Юбилейный» совхоза къахьегамхошеи.

Цу совхоза кхашка 28 гектар шекара свекла лелаю дешархоша. Цул совгIа совхоза новкъостал деш 120 гектара тIа оасар дир, 50 тонн совгIа хьажкIаш хержар. Укх шера бIаьстан юхье денз 150 саг совхоза кхашка болх беш ва.

Иштта дешархоша къа ца хьегаш цаI боахам бац тха районе пятилетка диъагIча, къоастамбеча шера хьувкъам кхебара, из чубара.

Р. МАГОМАЕВ,
ВЛКСМ Грозненски райкома орготдела заведующи.

Оренбургски область. Оренбургски районерча «Урал» яхача колхозе болх бе йолаеннай гранулированни доакъараш кийчду цех. Йизза балхашта механизаци яь а баьцаш хьокхилга дика вIаштIехьдаьккха а хиларо боахама торо лу дийнахь-бус 16 тонн витаминни гранулаш кийчъе.

Укх шера колхозе кийчдергда цаIи ахи шера кхоачам беш доакъараш.

СУРТА ТIА: йол кийчъеча.

Н. КУЗНЕЦОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬАЖКIАШ ЛЕЛАЕРИЙ ГIУЛАКХАШ

ЦIаккха диц ца луш дага латтаргда из ди Гикаловерча опытно - хьокхама боахама звеньевойшта коммунисташта Жуков Андрей Емельяновичаи Лобачев Филипп Михайловичаи. Дицлургдоацача цу дийнахьа беттагаргаш тIа Ильича сурт тIадола керда партийни билеташ хьаийцар цар. КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретарагара Ю. В. Сухоруковгара шоай партийни билеташ хьаэцаш цIи хезача хьажкIаш лелаераша ленински парте сийлен гIулакх шоаш тешшаме дIахьоргхиларах тешам белар. 1974 шера шоаш тIайийца социалистически декхараш тIехкхоачашдергхиларах дош делар коммунисташа.

Иштта А. Е. Жукова планагIа 28 центнер яккха езача хIара гектара тIара 40 центнер ялатийна лаьрхIа хьажкIаш яха декхар тIайийцадар. Шийн торонашка а хьежа хIара гектара тIара 50 центнер яккха дош деннад цо хIанз. Цул а дукхагIа — 55 центнер яккха лерхI Ф. М. Лобачева.

Дукхача шерашка из маьхера юрта боахама культура кхееш шоаш Iоаяьча опытах бIубенна ба коммунисташ. Цо повкъостал лу царна де лерхIараш белгалдаха а кхоачашде а.

Цул совгIа дукха ха йоацаш Серноводски юрта боахама техникуме механизаце отделени чакхъяьккхай шин звеньевойс. Соахка а дика толамаш даьхад цар. ХIара гектара тIара планагIа 25 центнер яккха езача 35,5 центнер ялатийна лаьрхIа хьажкIаш яьхар.

Пятилетка диъагIча, къоастамбеча шера Н. Лобачева звенона 180 гектар, Жуковчоа 200 гектар хьажкIаш тIачоагIъяьй.

ХьажкIаш кхеяра агротехника цар тайп-тайпара я. Иштта Лобачева звенос пунктирни хьисапе дайийнай хьажкIаш, хIаьта Жукова звенос — квадратно-гнездовой хьисапе. Лобачева кхаш оасарах цхьаккха хIама доацаш цIена да. Цудухьа пунктирни хьисапе дIайийра хьажкIаш, цо торо хилийтар уж листа хьалтIаялийта.

Лобачева звеноцарча механизатораша диазза культиваци яьккхар. ХIаьта баьповгIеш хьалтIа а яьна 7 — 8 лорд йолча хана эгара хьалха хий диллар, хIара гектара 600—800 кубически метр кхоачийташ. ХьажкIаша ка боаккхаш шозлагIа хий диллад хьажкIаш кхееараша. ДукхагIдолча даькъе харшагIа дехк хий. Нагахь санна Лобачева звенос 100 гектара тIа хий дилла лайрхIадале из еррига ча хьажкIашта диллал, хIаьта Жукова кхаш вIалла хий дехкаш дац. Цхьабакъда, хьажкIаш лелаераша цхьана инженерни службаца барт а баь насосни станци а оттаьь РТ-180 яхача турбашка гIолла хий хьатIадаьккхад.

Боккха теркам тIабохийт звеньевойша хьажкIий фуна. Лобачева дукхагIдолча даькъе «Краснодарски-303» яхача фух хьажкIаш дIайийнай, вож яраш «Одесская-10» я. ХIаьта Жукова звенос лелаераш дукхьал «Одесская-10» яхараш мара яц. Цу фух кхоачамбац хьажкIаш лелаераша. Вай республика Iилма болхлой тIахьех нер вай зоне дукхагIа хьувкъаргйолча хьажкIий фу кхедара.

Звеньяшта карагIдувлараш дувцаш белгалбаха беза творчески уйла тIайохийташ къахьегаш бараш. Лобачева звеноца ба механизатораш. Евсеев Владимир, Саламов Зюзи, кхыбараш. Дукхача шерашка Жуковаца цхьана хьажкIаш кхееш доккхий толамаш доахаш хьабоагIа Алиев Махьмуд, Бугиев Халим, Евсеев Павел, кхыбараш. Пятилетка диъагIа, къоастамбу шу кердача толамашца белгалдаккха лерхI цар.

Уж шиъ звено шоайла яхье яьннай. Царех мала котваргва хьисапе а дац.

Р. ЛЕОНОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ХЬАЯЬЙ ВИДИНЕ

Дуная берда йисте гIоллачакхйоал города Видина цхьа магистраль — Петров Тодора цIерагIйола улица. Массехк шу хьалха яьсса моттиг яр пига, хIаьта хIанз укхаза хьалъяьй кердача предприятей корпусаш — бIарчча индустриальни квартал.

Городской музее я тахан Видине арахецача продукце образецаш: вай ханара телефонни аппараташ, мотопомпаш, полиамидни хьоасаш, корд, пневматически шинаш. Доазол арахьа дика йовзаш я уж изделеш. Царех йиъне тIа «К» яха знак латт, из да уж дунен стандарташта нийса е тIех я яхилга.

Видина индустрена карагIдаьннар диъ шу хьалха болх бе йолаялийтача химически комбинатаца айхха дувзаденна да. Рекордни хана хьалйир из кхаь шера. Цун проект оттаеча а из хьалъеча а дакъалаьцар СССР, ГДР, ЧССР специалисташа. Химически гигант (цо дIалоац 80 гектар) кийчъяьй вай ханарча оборудованеца, из яйтай вежарашха долча мехкаша. Комбината Iалаьмате чIоагIа механизацин автоматизацин яьлга хьахьокх укх факто: «Видлон» яха полиамидни хьоасаш арахецача йоккхача прядильни цехе цхьан сменагIа болх беш 26 саг мара вац.

Комбината шин предприяте—«Видлонон» пневматически шинай заводен проектни мощносташ караерзаяь дукха ха я. Шера цар арахец 1200 эзар автомобильни шинеи 13800 тонн полиамидни хьоасеи. Полиамидни хьоаса Болгаре текстильни промышленноста 40 предприяте кхоач, из ийбу Голланде, Пакистано, Японе, кхыча мехкаша. Кордин тайх лоалахарча производстве — пневматически шинаш хьаеча заводе пайда эц. Цо ара мел хеца продукцин лакхерча сортах я. Уж я МАЗаштей ЗИЛаштей лаьрхIа йола вай ханара радиальни шинаш. Царех 200 эзар шина хIара шера Советски Союзе яйт. Видински шинаш «тIаювхаш» я кхыча а дуккхача мехкашкара автомобилаш. ХIанз уж арахеца производство шерьеш латт.

А. КАЗАКОВ,
АПН соб. корр.

София.

ВЕНГРИ—СССР: ЗАВОДО ЗАВОДА

Будапештски «Ганцен» ленинградски «Электросиласи» вIаши гIулакхаш леладу дуккха шераш да. Шинна а заводa кьаштдолаш йола технически проблемаш къестаяра цар цхьана вIашагIъеллай Iилман совет. Будапештски машинашъераша советски коллегай новкъосталца вIаштIехьдаькхад низ бола генераторaш шоаш хьаелга.

«Ганцен» «Электросиласи» цхьана леладу гIулакхаш — из венгерскии советскии предприятешта юкъера юкъарчал доацаш бувзамаш долга хьахьокхаш дола цхьа масала мара дац. Шоайла пу тайпара гIулакхаш леладеш я ВНР-еи СССР-еи 300 совгIа учреждени, Iилман - тохкама институт, завод.

Iалаьмате беркате я министерстваша шоайла лелаю производственни контакташ. ВНР езача промышленноста министерстваси СССР химически промышленноста министерстваси, масала, шоай торонашка а хьежа кийчъяьй вIаши гIулакхаш леладарен новкъостал дарен план. Советски специалистий новкъосталца а цар кийчъяьча технически документацегIа а Венгре хьалъяьй химически, мехкдаьттачакхдоахача, алюминиеви промышленноста 20 предприятя. Ший аргIан ВНР езача промышленноста министерства предприятеша Советски Союзе яйтай искусственни материалаш, лакаш, басараш, хьадеш йола 15 линии.

Вежарашка долча мехкий шин министерстваша 1965—1975 шерашка цхьана болх бу ши эзар совгIа йола Iилма-технически тема къоастаеча. ХIанз вIаштIехьйоахаш латт 1976—1980 шерашка вIаши Iилма - технически гIулакхаш леладара планаш.

Вай шин мехка юкъе Iилма-технически гIулакхаш леладелга шинца а оагIона пайдане да. Из бахьанце Венгре кходаьд бIаьш миллионаш форинташ.

Советско - венгерски Iилма-технически гIулакхаш леладеча укх ткъаь пхиъ шера Советски Союзо Венгрена еннай технически документаце 5 эзар комплект, хIаьта ший аргIан Венгре СССР-а еннай 3 эзар комплект. Советски Союза новкъосталца Венгре хьалъяьй халкъабоахама боккха лоархIам бола массехк промышленни объект. Царех я Дунайски металлургически комбинат, будапештски метро, кхыяраш а.

Документацеш дIа-юха теларо халкъа боахама технически прогресс елга сихду. ДIахо йоадача хана а венгерскии советскии организацеша шоайла дIа-юха терга технологически процессаш, машинаш, оборудовани, прибораш хьаяра эша документацеш.

Йожеф БАЛИНТ,
ВНР ЦСУ председатель.

(АПН).

ХIаране ший тайпара хьаелл Америка

«Нью-Йорке болх лехаш лел со. Со хиннав дуккхача предприятешка, учреждениешка, институташка, лабораторешка. ХIама хулаш дац. Цхьаболчар болх хила мег, телефон тоха оал. Цох а даьсса хабар хул».

Иштта яэду Семен Рабиновича, советски вузашка дуккхача шерашка физикеи электроникеи хьехаш хиннача инженера. 1970 шера Израиле дIавахар из, бакъда «сионистски ялсмаленах» дувцар дош доацилга кхетадаьчул тIехьагIа Америке дIавахар. ХIанз Нью-Йорка цхьан районе — Бруклине Iеш ва.

«Кхо шу да Америке сона болх кора ца боагIа, — йоах Рабиновича. — Нью-Йоркски университета Хантерски колледжа физика кафедра заведующи профессор Критци цун коллега профессор Комари болча хиннав со. Английски меттала хийцца лекцеш ешаш хов сона. Цхьабакъда, хьеха а болх бе а лабораторе дIаэцанзар со. ХIанз моллагIа а болх бе кийча ва со, из ца дича ваха йиш йолаш вац».

Советски Союзера Израиле а ваха, цигара Америке вена лакхера дешар дийша цхьа саг. Рабиновича яхачох, ший специальностах болх беш вац. Масала, Львовера инженер-химик Вилк дукха хало эзачул тIехьагIа бийсан ха деча балха эттав. Москвера хьехархо Беленькая пхьегIаш юлаш я. Лорах аьлча, цар медицински практикага дог даха а дезац.

«Укхаза, Америке, — яэду Семен Рабиновича, — дарба дарах Iалаьмате дукха мах боакх. Массехк дийнахь клинике аларах эзараш доллараш дала деза. Советски Союзе мах боацаш дарба ду аьлча теша а тигац укхаза. Хьо мел дика лор вале а Америке ваха веначоа Iалаьмате хала да лорал де бокъо яккха. Дукха ха йоацаш «Нью-Йорк таймс» яхача газето хоам бора, 28 лор-эмигрант шин шера кийчвеннавар шоай практика хьаеллар духьа экзаменаш дIаяла. Бакъда, цхьанне а уж дIаяланзар. Медицинаца цхьаккха хIама доланза дацар экзаменашка даь хаттараш, претенденташ медицински бизнеса улув ца бахийтара даь хIама дар из.

— СССР-ера дIаводача хана хьанна дагадар деррига вахар дIаденнача, ший профессегIа кхы болх бергбац аьнна! — яэду Рабиновича. — Оаха вIалла уйла а яцар Советски Союзе мара болх бе бокъо ца хиларах. Хьанна дагадар дIадала ахча ца хилар бахьан долаш тха бераш ца дешаш дусаргда, аьнна. ХIаьта шоай даьхене мах боацаш школашка, вузашка деша йиш яр цар, цул тIехьагIа безам болча балха баха йиш яр. Саготденна белхаш ба цу берий новнойн дайн».

Ше советски гражданстве юхаметтаоттавар дехаш ва Семен Рабинович. СССР-е юхадаха гIерташ ва из. ХIаьта сионисски хьалхарчех бола лоббисташа шоайцига хьех жугатий къамах бола советски гражданаш, царех цхьаккха бокъо йоаца а моллагIа болх бергбола а дюмпенаш бар духьа.

Б. АНТОНОВ,
АПН комментатор.

Ерршача Португале чакхъюаа хьалхара коалиционни правительство хьаллацара йола демонстрацеш. Цига дакъа лоац «Геращца кийчдъача низий болдамаша», коммунистически а, социалистически а, халкъа-демократически а партеш.

СУРТА ТIА: Люсабонерча къахьегамхой манифестаци.

ТАСС фотохроника.

ТЕХНИЧЕСКИ БИБЛИОТЕКАШИ ПРОИЗВОДСТВОИ

Нохч - ГIалгIайчен Iилман а Iилма - технически а библиотекашка Iалашду 91340 сага хьашташ.

Дукха йоацеи лоархIамеи изданеш я «Грознефть» объединене центральни Iилма - технически библиотеке (ЦНТБ), СевКавНИПИнефта, Грозгипронефтехима, ГрозНИИ Iилма-технически библиотекашка. Периодически изданеш — Iилмеи производствеи мел дола кердадар гойташ йола информацелард я. «Грознефть» объединене духхьал цхьан ЦНТБ-н 600 совгIа журнал нийду.

Книжкашта пропаганда яра тайп-тайпара формаши методаши юкъекхухь библиотекаша—информационни тематически выставкаш, дешарий моттигерча Iилмахоща вIашагIкхетараш хул, кхыдараш ду.

Цахьаддаш болх беш я КПСС XXIV-ча съезда, КПСС ЦК пленумий материалашта, В. И. Ленина вахаран кхолламаи, «Экономически знанеш — хIаранена», «ИйслагIча пятилетка экономически проблемаш», иштта кхыдолча экономически дешашта хетаь а выставкаш.

Н. Анисимова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе экономика Iомаеш ва 489 саг.

Цу школа ладувгIараш эшача литератураца Iалашбаь ба, хIаьта пропагандисташ — хьокхама агитацеца, лаьрхIача литератураца.

Иштта йоакхо ю библиотекаша коммунистически къахьегама школай а. Социалистически производства лардаш Iомаеча В. И. Ленина цIерагIча мехкдаьтта чакхдоакхача завода (ГНПЗ) школай 37 пропагандист, дешара планеица, программаица, учебникаица, иштта кхы мел эшачунца Iалашву Iилма - технически библиотекаша.

Библиотекай балха юкъе лоархIаме моттиг дIалаьцай къахьегамхошта атеистически интернациональнии кхетам балара дешаша. «Дынахи атеизмахи бола марксистско-ленински хьехам», «Ды — классаши къамаши доацара гера», «Мархай реакционни чулоацам» яха а, иштта кхыйола а выставкаш я библиотекашка болх беш. Дика чакхъяьлар дукха ха йоацаш Грозненски ремонтно - механически заводе «Хажкъий доттагIал — социализм хьалъяра керттера фактор» яха конференци.

Наха юкъе литература доаржадара формаех цаI я Iилма-практически а теоретически а конференцеш. Общественни производства эффективность лакхъяра наькъашта хетаь теоретически конференцеш хилар «Старогрознефть», «Малгобекнефть» НГДУ-шка.

Болхлой, Iилман а инженерно-технически а болхлой, рационализатораш, изобретателаш, пропагандисташ, политшколашка ладувгIараш, вузийи техникумийи дешархой—уж ба Iилман технически библиотекашкара литература дешараш.

«Грознефть» объединене библиотека ворхI эзар сага гIулакх деш я. Царех дукхагIбараш мехкдаьтта, машиностроене, химе, энергетика, приборостроене специалисташ ба.

Царна эша литература вIаштIехьдаккхара юкъара библиотечнии заочний абонементех пайда эц библиотека. Советски Союза моллагIча библиотекера эша книжкаш хьаех цо, хIаьта заочни абонементех республика чура литература почте гIолла дIа-хьа декъ.

Шоай квалификаци лакхъеш болча производственникашца а лаьрххIа болх чакхбоакх Iилма-технически библиотекаша. Дешарий цу группа хьашташ хержача профессеца дувзаденна хул. Иштта ГРМЗ библиотеко тарифно - квалификационни справочника новкъосталца болхлошта ховш дар гучадоакх, цул тIехьагIа завода инженерий - специалистий новкъосталца эшаш дола литература хьахорж. Шера заводе 139 болхлочо шоай квалификаци лакхъяьй.

В. И. Ленина цIерагIча ГНПЗ завода дуккхача операторaша КИП-а приборнста говзал караерзаяьй. ХIаьта шоай квалификаци лакхъяьй КИП-а слесара Б. А. Сеймова, № 2 йолча цеха оператора Л. Я. Жуга, цу цеха оператора В. И. Качурина, кхы дуккхачар.

Боккха теркам тIабохийт библиотекаша рационализаторийи изобретателийи хьашташ кхоачашдара. «Октябрьнефть», «Малгобекнефть» НГДУ библиотекашка болх беш я рационализаторий уголокаш. Библиотека болхлой а дакъа доал рационализаторий толамех.

Республика промышленностаца гIулакх долаш мел бола болхлой, инженерно - технически болхлой политически, общественно - экономически, производственни литература Iомадар, дешар — из да Нохч-ГIалгIай республика технически библиотекай керттера гIулакх.

Цахаддаш знаней боарам лакхбеш болча, лакха коммунистически мораль йолча наха Iилма - технически прогресси коммунизм хьалъяри сихду.

Е. БАБУКОВА,
«Грознефть» объединене центральни научно - технически библиотека директора заместитель.

ВАЙЦИГА ГАСТРОЛЕШКА— ШМЫГА ТАТЬЯНА

Укх деношка вай республика столице — Грозне эггара хьалха доттагIала гастроле ена я Московски пачхьалкхен оперетта театра солистка РСФСР халкъа артистка Шмыга Татьяна.

Ци хезача, артистка ворхI концерт деннад Грозне.

Ткъо шу совгIа ха я Т. Шмыга сцена тIа йола. Цун репертуара юкъе дуккхача советски а доазол дехьарча а композиторий оперетташ я.

Цунца цхьана вай республике баьхкаб Московски пачхьалкхен оперетта театрен Къилбаседа ХIирий пачхьалкхен музыкальни театрен солисташ.

Тахан уж тIеххьара концерт луш ба.

СУРТА ТIА: РСФСР халкъа артистка Шмыга Татьяна.

В. Елизарова сурт.

Вай театр— Ворошиловграде

Эрсий М. Ю. Лермонтова цIерагIдола драматически театра коллектив доттагIала гастролашка яха я.

Грозненски артисташ хьоашалгIа хиннаб Къулбехьарча Украине Каховски районе. ХьалхагIа а хиннаб вай артисташ цига, цудухьа къаьна доттагIий санна хилар цар вIашагIкхетар. Ю. Семенова «Огарева,6», Ю. Германа «Iайха каралаьца гIулакх» яха а, иштта шоай репертуараца кхыдола спектаклаш гойтар грозненцаша зрителашта. Артисташ иштта Херсонски областе а хиннаб. Обласцерча юрта боахама а промышленноста а коллективай болхлоица, гIулакхерча нахаца вIашагIкхетараш хиннад грознерча артистий.

ХIанз Ворошиловграде яхай театра творчески коллектив.

Р. ЯНДИЕВА.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШТА— СОВГIАТАШ

Пачхаьалкхени потребительски болхлой профсоюза обкомон Нохч-ГIалгIай респотребсоюзон социалистически яхье толамаш дахарах а пятилетка къоастам беча шера тIайица декхараш ханал хьалха кхоачашдарах а совгIаташ деннад яхье хьалхле лелаеча дуккхача кооперацe болхлошта.

«Советски потребительски кооперацe отличник» яха знак еннай МагIалбикерча райпо тика заведующена Боков Башира. Сунженски районерча тика заведующена Анна Бугаевана, Наьсарерча райпо «Берий дуне» яхача тика болхлочоа Мальсагова Фатимайна.

Дуккхачарна сийлахь грамоташ а ахчан премеш а еннай. Тайп-тайпара совгIаташ деннад 80 совгIача сага.

С. ВОРОНИН.

ДЕШАРХОЙ АХКА

ДИКА САЛАIА МОТТИГ

«Мехкдаьттахо» яха Николай Островске цIерагIйола лагерь улл Октябрьски района 56-участке хьуна юкъе хозача моттиге. Укхаза цхьан ханна салоI 300 беро. Кагирхошта дика салаIара мел эшар вIаштIехьдаьккхад лагере. Хоза кийчъяь Iобувша моттигаш, столова, тайп - тайпара аттракционаш, лувча цIена хий дола Iам. Лагера коа хьалтеха лозунгаш, плакаташ, турпалий сурташ да.

Тайп-тайпара да берий укхаццено чIоагIъяра укхаза чакхдоаха гIулакхаш: художественни самодеятельность, исторически моттигашка экскурсешка ухилга, спортивни ловзараш, нек де Iомалулга, кхы дуккхадараш.

Дукха ха йоацаш чакхъьалар укхаза диъ тайпара йола пионерашта юкъера спортивни яхьаш. Массарел а котваьлар 166 очко яьккха Шелковской районера Иванов Саша. Из 30 метр ведар 4,7 секунда, 3 метр 70 сантиметри гаьналла кхоссавелар, 41 метр гаьна яхийтар тенниса бургац, 10-зза турника тIа урагIвахар.

ЙиIигашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Рябова Маринас. Цун 127 очко яр.

Иштта сакъердаме чакхдаьлар футболах ловзалга. Цу яхьашка дакъа лоацаш яр йиъ команда — хIара отрядацара цхьацца. Массарел а дикагIа лайзар Кузьмин Слава капитан вола цхьоалагIча отрядера футболисташа.

Из хьинар дола кIаьнк Грознерча № 9 йолча школера отличник ва. Укхаза лагере а белгалваьннав из. Саша дика ловз теннисах а. ХIаьта шахматех ловзаш а кхойттанена юкъе массарел котваьлар из. ШоллагIа моттиг С. Алиева яьккхар, кхоалагIъяр йийкъар А. Шамилевей Л. Бучен.

Иштта сакъердаме чакхдаьлар лагере салаIа шоалгIа даькхача берий вахар. ХIанз укхаза хьакхьчаб кхоалагIча аргIах салоIаш бола пионераш. Царна юкъе а дIадоладеннад волейболах, баскетболах, шахматех, шашкех ловзалга. Цар яхь лелаю ловлахарча «Унахцено» яхача лагерерча пионерашна.

Лагере салоIаш бараш юкъе дукха пайдане болх бу физкультура кулгалхочо Омедин Владимир Ивановича, йоккхагIйолча пионервожатe Донкаева Галина Николаевнас.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

Редактора зам.
М. М. ХАМХОЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан Грознен республикен гIолла хувцалуш морхаш а йолаш, екхан латташ, малхбоаленгахьара 0-4 м/сек. мух а хьекхаш, республике 28—35 градуси Грозне 30—32 градуси йIовхал а йолаш ха оттаргья.

2—5 августага кхачалца екхан а латташ, бе-беча оагIорахьа лаьгIо мух а хьекхаш, дийнахь 28—33 градус, бийсан 14—19 градуси йIовхал а йолаш ха отта тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

• • •

АВГУСТ БЕТТА ХАОТТАМ

СССР Гидрометцентро беча хоамах малхбоалехьарча предкавказье август бетта юкъера температура 21—26 градус йIовхал хила тарлу, из климатически хьалашта юхе а кIезиг - дукха совгIа я.

Бетта 50—85 мм йоачан хургья, цхьайолча моттигашка 90—100 мм. дIа а кхоачаш.

Хьалхарча декаде бийсан 10—15 градуси дийнахь 20—25 градуси йIовхал хила тарлу.

Ди а къувкъаш догIа делха тарлу декада йолалуча деношка.

ШоллагIча декаде бийсан 13—18 градуси дийнахь 25—30 градуси йIовхал хила тарлу. Декада юкъекхаьчача, лоацача юкъа йоачан а отташ ди а къувкъаш хила тарлу.

КхоалагIча декаде бийсан 11—16 градуси дийнахь 23—28 градуси, юхедисача деношка 29—32 градуси йIовхал а йолаш, чIоагIа йоачан а отташ, цхьаццайолча моттигашка ди а къувкъаш ха отта тарлу. Хувцалуш 5—8 м/сек. мух а хьекхаш, шоллагIчеи кхоалагIчеи декадашка малхбоалентахьара 7—8 м/сек., хIаьта юхедисача деношка 12—15 м/сек. мух хьекхаш хила тарлу.

Метеостанци.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 август

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Кагирхой творчество». 10.00 — Босбола телевидени. «Костер». 10.30 — Юрта вIашагIкхетар. 11.00 — Дунен халкъий творчество. 15.55 — Передачай программа. 16.00 — «Изобретатель» яха телевизионни журнал. 16.30 — Кинжкай дунен тIа. 17.00—«Виъ танкисти жIалий» яха телевизионни художественни фильм. (19-гIа сери). 18.00 — ИйслагIча пятилетка хьалхалаттараш. Коммунтерн яхача колхоза жа Iу Шарпцея (гIалгIай меттала). 18.10 — Нохч - ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.30 — Пятилетка ханал хьалха. Ерригсоюзни репортаж. 19.00 — Сен-Санс. ШоллагIа концерт. 19.25 — Телевизорашка хьожарий хаттарашта жоп лу СССР-а Iилмай академе члена-корреспондента Афанасьевa. 19.55 — Экрана тIа кинокомеди я. «Къаьнара водевиль» яха художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. КIай бийсаш яхача искусства фестивала соцем беш дола концерт. Ленинградера передача. 23.10 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Гургал» яха театр. 18.30 — Документальни фильма кинозал. 19.20 — Ялат чуэцача хьалхалаттарашта дола концерт (нохчий меттала). 19.50 — Шоана бераш. 20.00 — Телевизионни фильм.

2 август

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Красный пресне къонал» яхача хоровой студе доакъашхой концерт. 10.00 — Экрана тIа кинокомеди я. «Къаьнара водевиль» яха художественни фильм. 11.05 — Спортах йола беседаш. 15.55 — Передачай программа. 16.00 — «Виъ танкисти жIалий» яха телевизионни художественни фильм. (20—21-гIа сереш). 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Самукъане карусель» яха мультфильм. 18.25 — «Социализма дуне». 18.55 — Босбола телевидени. Говрий спортах йола СССР-а чемпионат. 19.15 — ДикагIдолча товарий витрина. 19.45 — «БАМ — къонахчала трасса» яха телевизионни очерк. 20.15 — Босбола телевидени. «Ах цIенхаштта» яха телевизионни театра миниатюр. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Говода Колобжегера солдатски илле бархIагIа фестиваль (Польшера передача). 22.35 — Босбола телевидени. Говрий спортах йола СССР чемпионат. 23.05 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Бераштa дола фильм. 18.40 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 19.00 — Хоамаш, реклама. 19.05 — Киножурнал. 19.15 — Телевидене Волгоградски студе передача. 19.45 — «Бердаш» яха художественни фильм.

РАДИО

1 август

6.00 — Москва. 6.30 — Юртара вахар (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Серпало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — Нохч-ГIалгIай ашарий концерт (гIалгIай меттала). 8.50 — ГIулакх мишта ду шоана? Корреспонденци (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Къона тIехье (нохчий меттала). 16.15 — ТIехьабусараш хила йиш ю. Газчакхйоаккхача заводера передача (эрсий меттала). 16.30 — Социализма мехках йола беседа (нохчий меттала). 16.45 — СССР боевой ордена 50 шу (эрсий меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Интернациональни доттагIлен радиоклуб (нохчий меттала). 19.00 — Москва.

2 август

6.00 — Москва. 6.30 — Юртара Iуйре (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — Нохч-ГIалгIай ашараш (нохчий меттала). 8.40 — Балета седкъашта юкъе (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Шо тIехьадисад, Грозненски кога бувха гIирс беча фабриках йола корреспонденци (нохчий меттала). 16.15 — Шекара завода сезон тIаккхоачаш латт (эрсий меттала). 16.30 — Юрта болхлошта дола концерт (гIалгIай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Москва.

Кагий нахи мехкарийи!

ЛоархIамеи бехктокхамеи гIа баккха безаш да шо, шоаш малаш хургда, оашош малагIа професси хоржаргья ха деза шоана. Юкъера образовани яккхеи гIишлонхочун говзал Iомаеи уйла йолаш бараш шийцига хьех № 11 йолча Грозненски юкъерча профессионально - технически училищо.

Деша хьачуэц 15 шу а кхы дукхагIа а ха яьнна, 8—10 класс образовани йолаш бола кагий нахи мехкарийи.

Дика говзалаш йола болхлой кийчбу училищо укх профессегIа:

1. Облицовщик - плиточник-мозаичник.
2. Маляр (гIишлонхо).
3. Столяр (гIишлонхо).
4 Каменщик — конструкцеш вIашагIъехкар.

Дешаш яккха еза ха—3 шу.

Лакхе йийцача профессеел совгIа, квалифицированни болхлой кийчбу училищо юкъера образовани еце а — цхьан шера деша а дезаш укх профессеегIа:

1. Штукатур.
2. Штукатур - облицовщик-плиточник.
3. Каменщик.
4. Плотник.

Училище деша боагIараш экзаменаш йоацаш дIачуэц. Дешар мах боацаш да училище. Деша багIараштa даа хIама, обмундировани, спецбарзкъаш да. Городе ца бахараштa общежити я. Дешаш йоаккхача юкъагIа дешархошта ахча тел производство Iомаеча хана даьча балхех 33 процент а лоархIаш.

Дешархошта льготаш тел городерча транспортаца болхаш а хIаьта иштта поездацеи самолетацеи болхаш а. Халланза болх баьча стажаца дIалоархI училище дешаш йоаккха ха.

Деша дIачуйлараш цу цхьан ханна дIахо деша йиш я сайрийнарча школашка, техникумашка, институташка, подкурсашка.

Юкъера профессионально - технически училище йисте а яьккха, экзаменаш дIаенначашта юкъера образовани яккхарахи професс разряд оттаярахи диплом лу.

Училища тIехдика чакхъяьккха диплом яраш болх баь стаж ца эшаш лакхерча дешара заведенешка дIачуэц, деша болхача хана царна къаьста льготаш тел.

Училище деша воагIаш хилча хьачудалаиза даргдац укх тайпара документаш:

1. Директора цIерагIа заявлени.
2. Вахача моттигера справка.
3. 8—10 класс образовани яьккха тешал.
4. Вов ха тIайола тешал е паспорт.
5. 3х4 долаш 4 сурт.
6. Лорашкара справка.

Документаш дIачуйиду хIара денна Iуйрийна 8 сахьат даьлча девз сайрийна 4 сахьат даллалца. Училища адрес: гор. Грозный, Старопромысловски район, пос. Н.-Катаяма, Шефски улица, 23. Цу оагIорахьа лел №№ 4, 6, 11, 26, 32 йола автобусаш. Централь ни рынке тIахайча Ташкала яхача сецача Iовоал.

Деза доттагIий!

Дувла тха училище деша!

№ 11 йолча Грозненски юкъерча профессионально-технически училища дирекци.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийна вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Револююце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Револю ции 7/84. Заказ № 6912.